

Ügyszám: NAIH/2017/1051/2/H.
Előzmény ügyszám: NAIH/2016/5616/H.
Ügintéző:

Tárgy: személyes adatok kezelése
kölcsonnyújtás során

HATÁROZAT

A Cofidis Magyarországi Fióktelepe (1066 Budapest, Mozsár utca 16.) (a továbbiakban: Kötelezett) fenti számú ügyében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 61. § (1) bekezdés b), c) és f) pontjai alapján a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) az alábbi döntést hozza.

A Hatóság a Kötelezett jogellenes adatkezelését megtiltja és felszólítja az alábbiakra:

1. Törvényi felhatalmazás hiányában az érintettek önkéntes hozzájárulása mellett is a célhoz kötött adatkezelés elvébe ütközik a személyesen megjelenő ügyfelek esetében az okmánymásolat gyűjtéssel járó adatkezelés, ezért a jövőre nézve szüntesse meg ezt a gyakorlatát és semmisítse meg mindazokat az okmánymásolatokat, amelyeket eddig a személyesen megjelenő ügyfelektől gyűjtött.
2. Az adatkezelés megkezdését megelőző tájékoztatási kötelezettségének megsértése miatt az adatkezelési tájékoztatási gyakorlatát az Infotv. rendelkezéseire figyelemmel módosítsa, és a jövőben adjon megfelelő tájékoztatást az adatalanyok részére:
  - az adatgyűjtés, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról (tegyen különbséget a kötelezően és az önkéntesen megadandó személyes adatok között),
  - személyes adataik felvételekor az érintetti jogokról és jogorvoslati lehetőségekről az üzletszabályzatában, a formanyomtatványokon, a telefonos, valamint az internetes tájékoztatások során is.
3. A munkáltatóval történő különböző adatkezelési célú kapcsolatfelvételekre vonatkozóan adjon megfelelő tájékoztatást az adatkezelési nyilatkozaton, az üzletszabályzatban és a munkáltatói igazolás formanyomtatványon.
4. a) Az Adatkezelési nyilatkozaton az eltérő adatkezelési célokra vonatkozóan kérjen külön hozzájárulást az érintettektől.
b) A már beszerzett, és a hitelügylethez közvetlenül nem kapcsolódó hozzájárulások tekintetében tájékoztassa az érintetteket az új, eltérő célú adatkezelésekhez adott hozzájárulásokról és ezek ismeretében kérje az érintettek hozzájárulásának megerősítését.
c) A meg nem erősített hozzájárulások esetében gondoskodjon az érintettek adatainak törléséről.

A Hatóság a Kötelezettet továbbá

1.000.000 forint, azaz egymillió forint
adatvédelmi bírság

megfizetésére kötelezi.

A bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a Hatóság központosított bevételek beszédése célelszámolási forintszámlája (10032000-01040425-00000000) javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor a NAIH/2016/5616/H. BÍRS. számra kell hivatkozni.

A Hatóság egyidejűleg elrendeli jelen határozatnak a honlapján – az üzleti titoknak minősülő adatok kitakarása mellett - azonosító adatokkal történő nyilvánosságra hozatalát.

A Kötelezett a megtett intézkedéseiről a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére irányadó keresetindítási határidő lejártától számított 30 napon belül haladéktalanul értesítse a Hatóságot. Az értesítéshez csatolja a törlés tényét és informatikai körülményeit teljeskörűen dokumentáló jegyzőkönyvet, valamint a nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy az adatokat törölte.

A Hatóság felhívja a Kötelezett figyelmét arra, hogy az Infotv. 61. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére irányadó keresetindítási határidő lejártáig, illetve felülvizsgálat kezdeményezése esetén a bíróság jogerős döntéséig a vitatott adatkezeléssel érintett adatok nem törölhetők, illetve nem semmisíthetők meg.

Ha a Kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bírság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Hatósághoz benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Előzmények

A pénzüzetek által végzett hitelezés folyamata a hiteligényléstől a hitel/kölcsönszerződés megszűnéséig, illetve az adós tartozásának megszűnéséig tart. A Hatóság megvizsgálta a Kötelezett hitelezésével, pénzkölcsönnyújtással kapcsolatos adatkezelését.

A Hatósághoz bejelentés érkezett, amelyben a bejelentő a Kötelezett adatkezelését kifogásolta.

A Hatóság az Infotv. 71. § (2) bekezdésére tekintettel a vizsgálata során beszerzett adatokat hatósági eljárásában felhasználhatja.

Fentiekre tekintettel a Hatóság az Infotv. 60. § (1) bekezdése alapján a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülésének ellenőrzése érdekében hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított. A vizsgált időszak a 2012. január 1-jétől az eljárás befejezéséig terjedő időszak.

II. Az eljárás menete, a tényállás tisztázása

1. A Hatóság az eljárás megindításáról a NAIH/2015/629/H. ügyiratszámú levelében értesítette a Kötelezettet, egyidejűleg a tényállás tisztázása érdekében végzésben felhívta arra, hogy adjon választ a Hatóság által feltett adatkezelési kérdésekre és küldje meg a választ alátámasztó iratokat.

A Hatóság a tényállás feltárása érdekében 2015. március 19-én helyszíni szemlét tartott a Kötelezett székhelyén. A Kötelezett által folytatott adatkezelési gyakorlat teljes körű áttekintéséhez szükséges volt az általa használt adatbázis(ok) vizsgálatára, továbbá a megalapozott döntéshez a Hatóság számítástechnikai és informatikai igazságügyi szakértő igénybevételét is szükségesnek tartotta.

2. A Kötelezett nyilatkozata szerint a cég a francia anyacég, a COFIDIS SA fióktelepe. A Cofidis Magyarországi Fióktelepének foglalkoztatotti létszáma kb. [...] fő, a követeléskezeléssel foglalkozó Kockázatkezelési Igazgatóság call center aktív állományában dolgozó munkatársainak száma: [...] fő. A követeléskezelési tevékenységét, az ügyféligenyek telefonon történő kiszolgálását végző call centernek is helyt adó székhelyén végzi, fiókhálózata nincs.

3. A Kötelezett által használt szoftverek:

a) [...] rendszer: melyben az ügyfél adatai, szerződési száma, státusza, pozíciója szerepel, adatok rögzítésére, módosítására és törlésére alkalmazható

b) [...] rendszer (indulási ideje: [...]): Panasznyilvántartó és ügyféllevél kezelő szoftver, folyamatkezelő rendszer

ba) A panasznyilvántartásban az ügyfélre vonatkozó adatok, a panasszal kapcsolatos adatok és a szerződésre vonatkozó adatok kerülnek rögzítésre, továbbá az ügyfél levelei és a válaszlevelek, illetőleg a kézbesítést igazoló tértivevények másolatai. A piros mezők a kötelezően, a zöld mezők szabadon kitöltendő adatmezők.

c) [...] hangrögzítő szoftver: a telefonhívások rögzítésére szolgál

d) [...] historikus adatok: a 2011. év végén a [...]-tól engedményezéssel megvásárolt ügyfélállomány engedményezést megelőző pénzforgalmi adatait tartalmazza

e) migrált [...] ügyfelek késedelmi díj nyilvántartása

4. A Kötelezett a személyes adatok kezelésének tevékenységét részben kiszervezi.

Az erre vonatkozó szerződéseket a szerződéskötés tényén és tárgyán túl a Hatóság jelen eljárásban nem vizsgálja.

5. A helyszíni szemlén tapasztaltak és a Kötelezett által adott tájékoztatások a következők:

5. 1. A Kötelezett a szerződéskötéshez, hitelminősítéshez az ügyfelek adószámát - adóazonosító jelét - is rögzíti. Hiányosan kitöltött kérelem esetén a hiányzó adatokat pótoltatják az ügyféllel.

5. 2. Elutasított hitelkérelem esetén a hitelbírálathoz benyújtott dokumentumokat 7 napon belül megsemmisítik. Az elutasított ügyfelek adatait kifejezett hozzájárulásukkal őrzik.

5. 3. A statisztikai adatokat a scoring rendszer fejlesztéséhez használják. A scoring rendszer fejlesztéséhez az ügyfelek neve és anyja neve adatának kivételével valamennyi, a [...] -ban szereplő ügyféladatot felhasználják.

6. A Kötelezett a termékeit független és függő ügynökök útján is értékesíti. A szerződött partnereket oktatásban részesítik és vizsgáztatják, tevékenységüket folyamatosan felülvizsgálják. Amennyiben a szerződött partner nem tartja be a jogszabályi előírásokat vagy nem a Kötelezett által előírtak szerint tájékoztatja a szerződni kívánó ügyfeleket, valamint értékesíti a termékeket, szerződést bontanak a partnerrel. A szerződött partnereket hírlevelekben tájékoztatják az aktualitásokról és az értékesítési előírásokról, valamint próbavásárlásokkal ellenőrzik a függő ügynökök tevékenységét. A függő ügynökök számára engedélyezett alvállalkozók igénybevétele a

termékek értékesítéséhez, azonban az alvállalkozók részére nem biztosítható több jogosultság, mint amit a Kötelezett biztosított a függő ügynökei számára. Az alvállalkozók tevékenységére nincs rálátása a Kötelezettnek.

7. Amennyiben a hiteligénylő hitelfedezeti biztosítást is igényel a hitele mellé, az egészségügyi adatai kezelésére azokban az esetekben kerül sor, ha az ügyfél teljes vagy végleges munkaképesség-csökkenés vagy ideiglenes teljes keresőképtelenség káreseményt, vagy az ügyfél örököse haláleset káreseményt jelent be. Ezekben az esetekben a biztosítottnak/örökösének a káreseménytől függően a Biztosító általános szerződési feltételei szerinti igazolásokat kell benyújtania. Az egészségügyi adatok a biztosító részére a Portal nevezetű zárt rendszerben kerülnek átadásra. A hitelszerződések kezeléséhez kapcsolódó rendszerekben az egészségügyi adatok nincsenek összekapcsolva az ügyfél adataival. A biztosításhoz kapcsolódó eredeti, az ügyfél által postai úton/e-mailben megküldött vagy a személyes ügyfélfogadás során benyújtott dokumentumokat a Kötelezett székhelyén, elzártan tárolják.

A Kötelezett biztosítási csoportja a beérkezett dokumentumok alapján:

- a feltételeknek megfelelő biztosítási igényt döntéshozatalra elektronikus úton (belső rendszeren keresztül vagy titkosított file-okban) megküldi a biztosító részére.

A szkennelt dokumentumokat a Kötelezett munkatársai a biztosító részére történt megküldését követően törlik a levelezőrendszerből, illetve a Kötelezett saját mappáiból, a papír alapú dokumentumok pedig lefűzésre kerülnek. A biztosítási esemény ügyében a döntést a biztosító hozza.

8. A Kötelezett Áruhitel és Klasszikus Áruhitel nyújtási eljárásának menete

8.1. Áruhitel

A Kötelezett 2010. október 1-től igényelhető terméke. A termék a Kötelezett hitelközvetítőin (áruhitel partnerein) keresztül igényelhető, az egyes hitelközvetítőkkal kötött megállapodások szerinti feltételekkel.

8.2. Klasszikus Áruhitel

A termék 2014. október 15-től elérhető. A termék a Kötelezett hitelközvetítőin (áruhitel partnerein) keresztül igényelhető, az egyes hitelközvetítőkkal kötött megállapodások szerinti feltételekkel.

8.3. Az Áruhitel és a Klasszikus Áruhitel konstrukciója közötti alapvető különbség, hogy a Klasszikus Áruhitel esetén – ellentétben az Áruhitellel – nincs lehetőség a futamidő meghosszabbítására, illetve újrakezdésére (rulírozásra).

8.4. Az Áruhitelt és a Klasszikus Áruhitelt közvetítő hitelközvetítői a Kötelezett függő vagy független ügynökei. A Kötelezett tájékoztatása szerint a NAIH-4263-2/2012/V ügyiratban foglaltak szerint a függő ügynökként tevékenykedő társaságok személyéről a bankfiókban elhelyezett hirdetemény formájában ad tájékoztatást.

Az Áruhitel értékesítési folyamata a Kötelezett elvárásai szerint:

1. A hitelközvetítő értékesítője tájékoztatja a leendő ügyfeleket az adatvédelmi és pénzmosási rendelkezésekről, valamint az Áruhitellel kapcsolatos információkról. Ennek keretében átadásra és részben kitöltésre kerülnek a következő dokumentumok:
  - általános tájékoztató
  - kölcsönkérelem
  - ügyfélnyilatkozatok
  - ÁSZF
  - biztosítás ÁSZF (amennyiben az ügyfelet érdekli a hitelfedezeti biztosítás)
  - ügyfél-tájékoztató

- tájékoztató a túlzott eladósodottság kockázatáról
- KHR tájékoztató
- munkáltatói igazolás
- törlesztőrészlet változásokat bemutató táblázatok

A hitelközvetítő értékesítője ellenőrzi a leendő ügyfél által benyújtott, a [...] ÁSZF-je, illetőleg a [...] külön értesítése szerinti dokumentumokat (személyazonosító okmányok és a leendő ügyfél jövedelmét igazoló okiratok). A hitelközvetítő értékesítője ellenőrzi ezek alapján, hogy a potenciális ügyfél megfelel-e a [...] által alkalmazott feltételeknek.

2. A hitelközvetítő értékesítője és a leendő ügyfél együtt, kézzel írva – kivételes esetben elektronikusan - töltik ki a nyomtatványokat, továbbá a hitelközvetítő értékesítője a személyazonosító okmánya alapján azonosítja a leendő ügyfelet.
3. A hitelközvetítő értékesítője a kölcsönkérelem tartalmát hitelbírálat céljából a Kötelezettel telefonon közli vagy e-mailben továbbítja bírálatra. A Kötelezett telefonon egyeztet a hitelkérelem és a hitelközvetítő értékesítője számára előírt ügymenet betartása ügyében.
4. A kért személyes, jövedelmi, illetve kiadással kapcsolatos, valamint az igénylő által kötött egyéb hitelszerződések adatai betáplálását és a KHR adatok ellenőrzését követően a Kötelezett számítástechnikai rendszere elvégzi a hiteligénylő előzetes hitelbírálatát. Az előminősítés eredményei a következők lehetnek:
  - elfogadás a kölcsönkérelemben szereplő feltételekkel
  - elfogadás a kölcsönkérelemtől eltérő feltételekkel
  - hiánypótlás: további dokumentumok bekérése ⇒ dokumentumok alapján értesítés a hitelbírálat eredményéről
  - elutasítás ⇒ ebben az esetben a kért dokumentumok nem kerülnek továbbításra a Kötelezett részére, a Kötelezett informatikai rendszerébe rögzített adatok törlésre kerülnek)
5. Pozitív hitelminősítés esetén a felek aláírásukkal véglegesítik a dokumentumokat.
6. A hitelközvetítő értékesítője a teljes dokumentációt – az ügyfél külön kifejezett, a másolatra ráírt hozzájárulása alapján a személyazonosító okmányairól készült másolatot, vagy ha nem járult hozzá ahhoz, hogy személyazonosító okmányairól másolat készüljön, a lakcímét tartalmazó közüzemi számla másolatot, illetve magának az áruvásárlási szerződésnek vagy számlának egy másolatát továbbítja a Kötelezett részére. A Kötelezett elvégzi a végleges hitelbírálatot és az aláírt Áruhitel szerződést és az elfogadó levelet megküldi az ügyfél címére, illetve értesíti a hitelközvetítőt az elfogadásról. Az értesítéssel egyidejűleg kerül sor a kölcsön folyósítására.
7. Amennyiben a kérelem hiányos, vagy egyéb okból nem megfelelő, a Kötelezett jelzi a hitelközvetítő felé. A hitelközvetítő felelőssége, hogy eljárjon a hiányok pótlása ügyében.

A hitelbírálatról küldött értesítést követően a hitelközvetítők nem őrizhetik meg az ügyfelek adatait (illetve az azokat tartalmazó iratok másolatát sem). A partneri (hitelközvetítői) szerződés erre vonatkozó rendelkezése a következő:

„A Partner kötelezettséget vállal arra, illetve az Értékesítők tekintetében biztosítja, hogy a hiteligénylés kapcsán elektronikus képfarmátumban, vagy fénymásolt papírdokumentum formájában a Partner és/vagy az Értékesítő tudomására jutott adatokat kizárólagosan a hiteligénylés lebonyolítása érdekében kezeli, azokat semmilyen módon nem reprodukálja, azokkal semmilyen módon vissza nem él, illetve azokat legkésőbb a COFIDIS hiteligénylés elbírásáról hozott döntése kézhezvételétől számított 8. napon megsemmisíti.”

A Klasszikus Áruhitel értékesítési folyamata:

A Kötelezett jelenleg a [...] webáruházat üzemeltető [...] -vel kötött szerződést ezen termék értékesítésére. A termék értékesítésére az Áruhitel termék leírásához képest a következők szerint kerül sor.

1. A leendő ügyfél, ha Klasszikus Áruhitelből kívánja az adott terméket megvásárolni, a webáruházban a vásárláshoz szükséges személyazonosító adatai megadását követően megjelöli, hogy a Kötelezett Klasszikus Áruhitelével kívánja megvásárolni a terméket, és hozzájárul ahhoz, hogy a megadott személyes adatai továbbításra kerüljenek a Kötelezett részére.
2. A Kötelezett függő ügynöke (2014. decembere óta), a [...] telefonon elvégzi az előminősítést.
3. A Kötelezett pénzmosási azonosításért felelős függő ügynöke, a [...] a szerződés csomag összekészítését követően elvégzi a leendő ügyfél személyazonosságát igazoló iratai alapján a személyes beazonosítást, és visszajuttatja a szerződés csomagot a Kötelezett részére, ahol megtörténik a végleges hitelbírálat.

Az [...] -n kívül az értékesítésre ún. „mozgó ügynöki” konstrukcióban kerül sor, akként, hogy a hitelközvetítő ügyfélfogadásra szolgáló helyiségében kihelyezi a Kötelezett által a rendelkezésére bocsátott reklámanyagokat. A reklámanyagokon szerepelnek a Kötelezett telefonos elérhetőségei, amely számokon a potenciális ügyfelek közvetlenül tudnak érdeklődni a Klasszikus Áruhitel feltételeiről, a hitelbírálat és a szerződéskötés ilyen esetben közvetlenül a Kötelezett és a leendő ügyfél között történik.

8.5. Az Áruhitel nyújtási eljárás során végzett adatkezelés folyamata

A kölcsönkérelmen is feltüntetendő hitelígyenlő és - ha van - társígyenlő adata:

- természetes személyazonosító- és lakcímadatok
- azonosító okmány típusa, száma, lejárt, lakcímgazolvány száma
- állampolgárság
- adószám
- telefonszám
- e-mail cím
- szakmai adatok (munkaviszonyra, foglalkozásra, munkahelyi elérhetőségre vonatkozó adatok)
- családi állapot
- igazolt nettó jövedelem
- havi rendszeres kiadások
- egyéb hitel- és kölcsön szerződések adatai

Az előminősítés eredményeként rögzítésre kerülnek a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény rendelkezéseivel összhangban az igényelt kölcsönre vonatkozó adatok is. (futamidő, igényelt kölcsön összege, kamat, THM, stb.)

Az Ügyfélnyilatkozatok kitöltésével az ügyfél az alábbiak tekintetében tesz továbbá nyilatkozatot:

- biztosítás igénylése
- adatkezeléssel kapcsolatos nyilatkozatok
- KHR-rel kapcsolatos nyilatkozatok
- kockázatteltérő nyilatkozat
- kamaton kívül fizetendő díjtételek elfogadása
- direkt marketing megkereséssel kapcsolatos nyilatkozatok
- a fogyasztónak nyújtott hitellel kapcsolatos egyes tájékoztatási szabályokról szóló 56/2014. (XII. 31.) NGM rendelet szerinti tájékoztatás tudomásul vétele

9. A Kötelezett [...] rendszere szolgál az ügyfelekre vonatkozó adatok rögzítésére. A rendszerben az ügyfél nevét, természetes személyazonosító- és lakcímadatát, telefonos és

elektronikus elérhetőségét, foglalkozását, munkahelyének megnevezését és elérhetőségét, a szerződésre és a törlesztésre vonatkozó adatokat rögzítik. A Kötelezett helyszíni szemle során tett nyilatkozata szerint a „3. fél” mezőbe az ügyfél meghatalmazottjának adatait rögzítik. A 3. félre vonatkozóan rendelkeznek kapcsolattípus listával, azonban a magyar rendszerben a harmadik félre vonatkozóan a meghatalmazotton kívül más kategóriát nem használnak. Ezen állításnak ellentmond a „Felhasználói kézikönyv” II/3. Biztosítási káresemény rögzítésére vonatkozó tájékoztatása, mely a 3. félre vonatkozóan a hozzátartozó adatainak rögzítését írja le. A „Nyomonkövetés” mezőben kerül rögzítésre az ügyféllel folytatott teljes kommunikáció. A [...] rendszerben rögzítik a szerződésekhez kapcsolódó ügyfél által igényelt hitelfedezeti biztosítás adatait is.

10. A Kötelezetteknek csak természetes személy ügyfelei vannak. Az Áruhitelt és Klasszikus Áruhitelt igénylők számára vonatkozóan a Hatóság rendelkezésére bocsátott adatok:

Év	Áruhitelt igénylők száma	Klasszikus áruhitelt igénylők száma (2014. október 15-től elérhető)
2012	[...]	[...]
2013	[...]	[...]
2014	[...]	[...]

14. Az eljárás a rendes ügyintézési határidőn belül nem bizonyult befejezhetőnek, ezért a Hatóság az ügyintézési határidőt 21 nappal meghosszabbította.

15. A Kötelezett nyilatkozott arról, hogy nem minősül kis- vagy középvállalkozásnak.

16. A Hatóság ügyfél-átvilágítási kötelezettség tárgyában konzultációs kérdéssel fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz és a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz.

III. A vizsgált dokumentumok

1. Fejlesztési igény, új adattisztítási kritériumok (anonimizálás a döntéshozói jelentésekben)
2. 2014. 08. 05-i Általános tájékoztató a hitelszerződés megkötését megelőzően nyomtatvány és adatkezelési nyilatkozat, a 2015. 03. 01-jei Általános tájékoztató a hitelszerződés megkötését megelőzően nyomtatvány
3. Hitelfedezeti biztosítás ügyfélnyilatkozata
4. Munkáltatói igazolás
5. Áruvásárlási és szolgáltatásnyújtási kölcsönszerződés
6. „Adatvédelem és titoktartás” tájékoztató
7. Hitelkérelem elutasítás értesítő formanyomtatvány
8. *A Cofidis Magyarországi Fióktelepének ügyfél adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzata módosításáról 2012/10. sz. Munkáltató utasítás*, mely a Kötelezett munkavállalói számára fogalmaz meg rendelkezéseket a személyes adatok kezelése során.
9. A Cofidis Magyarországi Fióktelepe 2014. november 11. napjától, 2015. január 1. napjától, 2015. február 1. napjától, valamint 2015. március 1. napjától hatályos üzletszabályzata, melynek hatályos változata a www.cofidis.hu honlapon is elérhető. Az „Üzletszabályzat” tartalmazza a kiszervezett tevékenységekre vonatkozó tájékoztatást, továbbá az egyes

hitelekre vonatkozó tájékoztatásokhoz kapcsolódóan az adatvédelemre vonatkozó tájékoztatásokat is.

10. 2014/14. sz. Utasítás a Partnerkapcsolati terület által akvirált értékesítési partnerekkel kapcsolatos munkafolyamatok és felelősségek valamint a társosztályokkal való közös folyamatok tárgyában, a módosításokkal egységes szerkezetben
11. Cofidis partneri tájékoztató a próbavásárlások során tapasztalt eljárási hibákról
12. Cofidis Magyarország – HR Ágazat Kézikönyv
13. Képzési anyag az áruhitel értékesítéséhez
14. A Cofidis és a [...] között létrejött Együttműködési szerződés
15. A Cofidis és a [...] között létrejött Együttműködési szerződés

IV. A tényállás megállapítása során figyelembe vett jogszabályok

A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 1995. október 24 i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Adatvédelmi Irányelv) 1. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy *„a tagállamok ezen irányelvnek megfelelően védik a természetes személyek alapvető jogait és szabadságait, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jogukat a személyes adatok feldolgozása tekintetében.”*

Magyarország Alaptörvénye VI. Cikk (2)-(3) bekezdése szerint *„(2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. (3) A személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.”*

Az Infotv. 3. § 1. pontja szerint: *„érintett: bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy - közvetlenül vagy közvetve - azonosítható természetes személy.”*

Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint: *„személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés”.*

Az Infotv. 3. § 7. pontja alapján a *„hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adat - teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.”*

Az Infotv. 3. § 9. pontja értelmében: *„adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.”*

Az Infotv. 3. § 10. pontja kimondja hogy *„adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérynymat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.”*

Az Infotv. 4. § értelmében: *„(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. (2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának*

megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. (3) A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. Az érintettel akkor helyreállítható a kapcsolat, ha az adatkezelő rendelkezik azokkal a technikai feltételekkel, amelyek a helyreállításhoz szükségesek. (4) Az adatkezelés során biztosítani kell az adatok pontosságát, teljességét és - ha az adatkezelés céljára tekintettel szükséges - naprakészségét, valamint azt, hogy az érintettet csak az adatkezelés céljához szükséges ideig lehessen azonosítani.”

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése kimondja, hogy „Személyes adat akkor kezelhető, ha

- a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy*
- b) azt törvény ... elrendeli.”*

Az Infotv. 6. § (1), (4) és (5) bekezdései szerint „Személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adat kezelése

- a) az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy*
- b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll.*

Ha a hozzájáruláson alapuló adatkezelés célja az adatkezelővel írásban kötött szerződés végrehajtása, a szerződésnek tartalmaznia kell minden olyan információt, amelyet a személyes adatok kezelése szempontjából – e törvény alapján – az érintettnek ismernie kell, így különösen a kezelendő adatok meghatározását, az adatkezelés időtartamát, a felhasználás célját, az adatok továbbításának tényét, címzettjeit, adatfeldolgozó igénybevételének tényét. A szerződésnek félreérthetetlen módon tartalmaznia kell, hogy az érintett aláírásával hozzájárul adatainak a szerződésben meghatározottak szerinti kezeléséhez.

Ha a személyes adat felvételére az érintett hozzájárulásával került sor, az adatkezelő a felvett adatokat törvény eltérő rendelkezésének hiányában

- a) a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy*
  - b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll*
- további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.”*

Az Infotv. 15. § (2) bekezdése szerint: „Az adatkezelő az adattovábbítás jogszerűségének ellenőrzése, valamint az érintett tájékoztatása céljából adattovábbítási nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az általa kezelt személyes adatok továbbításának időpontját, az adattovábbítás jogalapját és címzettjét, a továbbított személyes adatok körének meghatározását, valamint az adatkezelést előíró jogszabályban meghatározott egyéb adatokat.”

Az Infotv. 20. § szerint: „(1) Az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező. (2) Az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.”

Az Infotv. 21. § (1) bekezdés a) pontja kimondja „az érintett tiltakozhat személyes adatának kezelése ellen, ha a személyes adatok kezelése vagy továbbítása kizárólag az adatkezelőre

vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez vagy az adatkezelő, adatátvevő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve kötelező adatkezelés esetén”.

Az eljárás során vizsgált adatkezelési időszakban (2014. március 15-ig) hatályban volt, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 523. § (1)-(2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy *„(1) Kölcsönszerződés alapján a pénzügyi intézmény vagy más hitelező köteles meghatározott pénzügyösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.”*

A 2014. március 15-én hatályba lépett, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) 6:383. §-a [Kölcsönszerződés] kimondja *„Kölcsönszerződés alapján a hitelező meghatározott pénzügyösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerinti későbbi időpontban a hitelezőnek történő visszafizetésére és kamat fizetésére köteles”.*

Az eljárás során megvizsgált adatkezelés időszakában (2013. december 31-ig) hatályban volt, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 2. számú mellékletének „Értelmező rendelkezések” „I. Pénzügyi szolgáltatások” című fejezete szerint: *„10.3. A hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység a hitelképesség vizsgálatával, a hitel és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kíséréssel, ellenőrzéssel, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja.”*

A 2014. január 1-jén hatályba lépett, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: új Hpt.) 6. §-ának 40. pont c) alpontja szerint : *„a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység a hitelképesség vizsgálatával, a hitel és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kíséréssel, ellenőrzéssel, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja;”.*

A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Fhtv.) 14. §-a értelmében:

„14. § (1) A hitelező a fogyasztó hitelképességét a rendelkezésére álló információk alapján értékeli és kizárólag abban az esetben tesz ajánlatot a fogyasztónak hitelszerződés megkötésére, ha a hitelképesség-vizsgálat eredményeként valószínűsíthető, hogy a fogyasztó képes a hitelszerződésből eredő kötelezettségeinek maradéktalan teljesítésére. A hitelképesség vizsgálatának részletes szabályait jogszabály állapítja meg.

(2) Ha e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérően nem rendelkezik, az információk a fogyasztó által nyújtott tájékoztatáson és a hitelreferencia-szolgáltatás igénybevételén alapulhatnak. A hitelreferencia-szolgáltatás igénybevételéről a hitelező előzetesen papíron vagy más tartós adathordozón tájékoztatja a fogyasztót.”

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Pmtv.) 3. § t) pontja értelmében *„ügyfél-átvilágítás: a 6. §-ban meghatározott esetben a 7-10. §-ban meghatározott ügyfél-átvilágítási intézkedések elvégzése”.*

A Pmtv. 7. § a következőképpen határozza meg a szolgáltatók számára az ügyfél-átvilágítási kötelezettség során végzendő adatkezelési kötelezettséget: *„(1) A szolgáltató köteles a 6. § (1) bekezdésében meghatározott esetben az ügyfelet, annak meghatalmazottját, a rendelkezésre jogosultat, továbbá a képviselőt azonosítani és személyazonosságának igazoló ellenőrzését elvégezni.*

(2) A szolgáltató az azonosítás során legalább az alábbi adatokat köteles rögzíteni:

- a) természetes személy
- aa) családi és utónevét (születési nevét),
- ab) lakcímét,
- ac) állampolgárságát,
- ad) azonosító okmányának típusát és számát,
- ae) külföldi esetében a magyarországi tartózkodási helyet;”

„(3) A szolgáltató az azonosítás során a (2) bekezdésben meghatározott adaton kívül - ha erre az ügyfél és az üzleti kapcsolat, ügyleti megbízás azonosításához az üzleti kapcsolat vagy ügyleti megbízás jellege és összege, valamint az ügyfél körülményei alapján a 33. §-ban foglalt belső szabályzatban rögzített eljárás eredménye alapján, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása érdekében szükség van - az alábbi adatokat rögzítheti:

- a) természetes személy
- aa) születési helyét, idejét,
- ab) anyja nevét;”

„(4) A személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében a szolgáltató köteles megkövetelni az alábbi okirat bemutatását:

- a) természetes személy esetén
- aa) magyar állampolgár személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványa és lakcímet igazoló hatósági igazolványa,
- ab) külföldi természetes személy útlevele vagy személyi azonosító igazolványa, feltéve hogy az magyarországi tartózkodásra jogosít vagy tartózkodási jogot igazoló okmánya vagy tartózkodásra jogosító okmánya,”

A Pmtv. 14. §-a úgy rendelkezik, hogy:

„(1) A szolgáltató az azonosítás során a 7. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott valamennyi adatot köteles rögzíteni, ha az ügyfél nem jelent meg személyesen az azonosítás és a személyazonosság igazoló ellenőrzése céljából.

(2) A személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében az ügyfél köteles a szolgáltató részére benyújtani a 7. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott adatot tartalmazó, a 7. § (4) bekezdésében meghatározott okirat hiteles másolatát.

(3) A (2) bekezdésben megjelölt okirat hiteles másolata abban az esetben fogadható el az azonosítás és a személyazonosság igazoló ellenőrzése teljesítéséhez, ha

- a) magyar konzuli tisztviselő vagy közjegyző készítette a hiteles másolatot, és azt ennek megfelelő tanúsítvánnyal látta el, vagy
- b) magyar konzuli tisztviselő vagy közjegyző a másolatot olyan tanúsítvánnyal látta el, mely a másolatnak a felmutatott eredeti okirattal fennálló egyezőségét tanúsítja, vagy
- c) a másolatot az okirat kiállításának helye szerinti állam hiteles másolat készítésére feljogosított hatósága készítette, és - nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában - a magyar konzuli tisztviselő felülhitelesítette e hatóság másolaton szereplő aláírását és bélyegzőlenyomatát.”

A Pmtv. 28. § (1) bekezdése kimondja „a szolgáltató - az általa vezetett nyilvántartásban - a 7-10. §-ban és a 17. §-ban foglalt kötelezettség teljesítése során birtokába jutott adatot, okiratot, illetve annak másolatát, valamint a 23. §-ban meghatározott bejelentés és adatszolgáltatás teljesítését, valamint az ügyleti megbízás teljesítésének a 24. § szerinti felfüggesztését igazoló iratot, illetve azok másolatát az adatrögzítéstől, a bejelentéstől (felfüggesztéstől) számított nyolc évig köteles megőrizni. A 6. § (1) bekezdésének a) pontja alapján birtokába jutott adat, okirat, illetve a másolat megőrzési határideje az üzleti kapcsolat megszűnésekor kezdődik.”

Az új Hpt. 98. § és 99. §-ai szerint:

„98. § (1) A pénzügyi intézmény - ide nem értve a pénzügyi holding társaságot - a kihelyezések és kötelezettségvállalások megalapozottságát, áttekinthetőségét, a kockázatok felmérésének ellenőrzését és csökkentését lehetővé tevő - igazgatóság által elfogadott belső szabályzatot

dolgoz ki és alkalmaz.

(2) Pénzügyi intézmény kockázatvállalással járó ügyletet kizárólag írásban köthet. A szóban kötött pénz- és tőkepiaci ügylet esetében az ügyletkötést a pénzügyi intézmény írásban visszaigazolja.

99. § (1) A hitelintézet a kihelyezésről történő döntés előtt meggyőződik a szükséges fedezetek, biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről. A döntés alapjául szolgáló iratokat az ügyletre vonatkozó szerződéshez és a leszámított váltóhoz csatolja.

(2) A hitelintézet értékkel bíró fedezetként nem fogadhatja el:

a) a saját maga által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt, ideértve a szövetkezeti részesedést is,

b) a hitelintézettel szoros kapcsolatban álló vállalkozás által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt, ideértve a szövetkezeti részesedést is,

c) a hitelintézet vagy az összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézettel szoros kapcsolatban álló vállalkozás Ptk.-ban meghatározott minősített többséget biztosító befolyása alatt álló részvénytársaság részvényét.

(3) A kockázatvállalást tartalmazó szerződés tartama alatt a hitelintézet rendszeresen figyelemmel kíséri és dokumentálja a szerződésben foglalt feltételek megvalósulását, beleértve az ügyfél pénzügyi, gazdasági helyzetének alakulását és az (1) bekezdésben foglaltakat.”

Az új Hpt. 10. §-a szerint

„(1) Közvetítő az, aki az e törvényben foglaltaknak megfelelően

a) a pénzügyi szolgáltatás közvetítését

aa) kiemelt közvetítői tevékenységként egy pénzügyi intézmény – ideértve a pénzügyi intézmény csoportját is – vagy több pénzügyi intézmény egymással nem versengő pénzügyi szolgáltatása vonatkozásában (a továbbiakban: kiemelt közvetítő), vagy

ab) ügynöki tevékenységként egy pénzügyi intézmény – ideértve a pénzügyi intézmény csoportját is – vagy több pénzügyi intézmény egymással nem versengő pénzügyi szolgáltatása vonatkozásában (a továbbiakban: függő ügynök), vagy

ac) pénzforgalmi közvetítői tevékenységként végez (a továbbiakban együtt: függő közvetítő), vagy

b) a pénzügyi szolgáltatás közvetítését

ba) kiemelt közvetítői tevékenységként több pénzügyi intézmény egymással versengő pénzügyi szolgáltatása vonatkozásában (a továbbiakban: többes kiemelt közvetítő), vagy

bb) ügynöki tevékenységként több pénzügyi intézmény egymással versengő pénzügyi szolgáltatása vonatkozásában (a továbbiakban: többes ügynök), vagy

bc) alkuszi tevékenységként (a továbbiakban: alkusz)

végez (a továbbiakban együtt: független közvetítő).

(2) Pénzforgalmi közvetítői tevékenység az egyes fizetési szolgáltatókról szóló törvény alapján végezhető.

(3) Közvetítővel – ide nem értve a pénzügyi intézményt és a biztosítót – pénzügyi szolgáltatás közvetítése tevékenységi körében megbízási szerződést kötött jogi személy, egyéni cég és egyéni vállalkozó (a továbbiakban: közvetítői alvállalkozó) ezen ügyletek teljesítéséhez további megbízási szerződést nem jogosult kötni. Közvetítővel jogviszonyban álló közvetítői alvállalkozó pénzügyi szolgáltatási tevékenység végzésére irányuló további jogviszonyt pénzügyi intézménnyel vagy más közvetítővel nem létesíthet.

(4) A független közvetítő a pénzügyi szolgáltatás közvetítését kizárólag a Felügyelet e törvényben meghatározott engedélyével végezheti.“

Az új Hpt. 68. § (1) és (12) bekezdései szerint „A hitelintézet pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó, illetve jogszabály által végezni rendelt olyan tevékenységét, amelynek során adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás valósul meg, az adatvédelmi előírások betartása mellett kiszervezheti... A hitelintézet a kiszervezett tevékenységek körét és a kiszervezett tevékenység végzőjét az üzletszabályzatban feltünteti.“

Az új Hpt. 69. § (1)-(3) bekezdései szerint „A független közvetítő és az általa az e tevékenységre igénybe vett, vele megbízási, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy által e tevékenysége során okozott kárért a közvetítő felel. A többes kiemelt közvetítő és a többes ügynök megbízója felel azért, hogy a megbízási szerződés pontosan, egyértelműen meghatározza a közvetítő által ellátandó feladatokat, az ügyfelek tájékoztatására vonatkozó követelményeket, továbbá azért, hogy minden, a megbízási szerződés megfelelő teljesítéséhez szükséges információt a közvetítő rendelkezésére bocsát. A független közvetítő a pénzügyi szolgáltatás közvetítéséért közvetítői díjat kizárólag a megbízótól fogadhat el. E rendelkezés nem érinti a független közvetítő azon jogosultságát, hogy a pénzügyi szolgáltatás közvetítését igénybe vevő ügyfele számára más - a pénzügyi szolgáltatás közvetítésének nem minősülő - szolgáltatása ellenértékéként díjat számítson fel azzal, hogy hitel-tanácsadási tevékenység nyújtása ellenértékéként kizárólag akkor jogosult díjat felszámítani, ha az általa ajánlott jelzáloghitel vagy fogyasztónak nyújtott ingatlanra vonatkozó pénzügyi lízing után az érintett pénzügyi intézménytől nem kap közvetítői díjat.“

Az új Hpt. 72. § (1)-(2) bekezdései szerint „A kiemelt közvetítő és az általa az e tevékenységre igénybe vett, vele megbízási, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy által e tevékenysége során okozott kárért a megbízó pénzügyi intézmény felel. A függő közvetítő a pénzügyi szolgáltatás közvetítéséért kizárólag a megbízó pénzügyi intézménytől jogosult közvetítői díjra. E rendelkezés nem érinti a függő közvetítő azon jogosultságát, hogy a pénzügyi szolgáltatás közvetítését igénybe vevő ügyfele számára más – a pénzügyi szolgáltatás közvetítésének nem minősülő – szolgáltatása ellenértékéként díjat számítson fel azzal, hogy hitel-tanácsadási tevékenység nyújtása ellenértékéként kizárólag akkor jogosult díjat felszámítani, ha az általa ajánlott jelzáloghitel vagy fogyasztónak nyújtott ingatlanra vonatkozó pénzügyi lízing után az érintett pénzügyi intézménytől nem kap közvetítői díjat.“

Az új Hpt. 161. § (1) bekezdése szerint „Banktitok csak akkor adható ki harmadik személynek, ha
 a) a pénzügyi intézmény ügyfele, annak törvényes képviselője a rá vonatkozó kiszolgáltatható banktitok-kört pontosan megjelölve közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan kéri vagy erre felhatalmazást ad; nem szükséges a közokiratba, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalás, ha az ügyfél ezt az írásbeli nyilatkozatát a pénzügyi intézménnyel történő szerződéskötés keretében - ideértve a fizetési számla váltásának kezdeményezését is - nyújtja,
 b) e törvény a banktitok megtartásának kötelezettsége alól felmentést ad,
 c) a pénzügyi intézmény érdeke ezt az ügyféllel szemben fennálló követelése eladásához vagy lejárt követelése érvényesítéséhez szükségessé teszi,
 d) a pénzügyi intézmény által megbízott tanúsító szervezet és alvállalkozója ezt a tanúsítási eljárás lefolytatása keretében ismeri meg.“

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 1. § (2) bekezdése szerint „E törvény hatálya nem terjed ki a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által felügyelt tevékenységet folytató szervezeteknek, személyeknek MNB által felügyelt tevékenységére (a továbbiakban: pénzügyi szolgáltatási tevékenység).“

Az új Hpt. 288. § (2) bekezdése szerint a telefonon történő panaszkezelés esetén a pénzügyi intézmény, független közvetítő és az ügyfél közötti telefonos kommunikációt a pénzügyi intézmény hangfelvétellel rögzíti, és a hangfelvételt öt évig megőrzi. Az ügyfél kérésére biztosítani kell a hangfelvétel visszahallgatását, továbbá térítésmentesen tizenöt napon belül rendelkezésre kell bocsátani a hangfelvételtől készített hitelesített jegyzőkönyvet.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 24. § (5) bekezdése

szerint „Az adózónak az adóazonosító számát az adózással összefüggő minden iraton fel kell tüntetnie. A magánszemély az adóazonosító jelét közli a munkáltatóval, a kifizetővel, az állami foglalkoztatási szervvel, a hitelintézettel, a társadalombiztosítási igazgatási szervvel, ha az olyan kifizetést teljesít, amelynek alapján a magánszemélynek adófizetési kötelezettsége keletkezik, vagy azzal összefüggésben a törvény adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő. A magánszemély az adóazonosító jelét közli az ingatlanügyi hatósággal, a biztosítóintézettel, az adókedvezmény (adómentesség) igénybevételére jogosító igazolást kiállító szervvel, a költségvetési támogatás igénybevételére jogosító igazolás kiállítójával is, ha ezzel összefüggésben azt adatszolgáltatási kötelezettség terheli. Az adatszolgáltatásra kötelezettek felhívására a magánszemély bemutatja adóigazolványát. Ha a magánszemély az adóazonosító jelét nem közli, a munkáltató és a kifizető a kifizetést, az adókedvezmény (adómentesség), a költségvetési támogatás igénybevételére jogosító igazolás kiállítója az igazolás kiadását – az adóazonosító jel közléséig – megtagadja. A személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti kamat kifizetését, jóváírását a kifizető a magánszemélynek adóazonosító jel hiányában is teljesítheti.“

V. Megállapítások

A megállapítások a Kötelezett által kötött hitelszerződések érvényességét nem érintik, a Kötelezett hitelnyújtási tevékenysége adatvédelmi szempontú ellenőrzésének eredményét tükrözik.

A Hatóság a jelen adatvédelmi hatósági eljárás keretében lefolytatott tényállás tisztázása során a Kötelezett hitelezési tevékenységével összefüggő általános adatkezelési gyakorlatát vizsgálta meg. A www.cofidis.hu honlapon közzétett tájékoztatókból és egyéb dokumentumokból, a becsatolt dokumentumokból, nyilatkozatokból és a helyszíni szemle során tapasztaltakból az alábbiakat állapította meg.

1. A Kötelezett és megbízottainak tevékenysége, adatkezelői felelőssége

A Hatóság az adatkezelői és adatfeldolgozói minőség megállapításakor irányadónak tekinti a 95/46/EK irányelv 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport (a továbbiakban: Adatvédelmi Munkacsoport) 1/2010. számú Véleményét (a továbbiakban: 1/2010. sz. vélemény) az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról.

Az Infotv. 3. § 9. pontja és az 1/2010. sz. vélemény értelmében az a fél minden esetben adatkezelőnek minősül, aki az adatkezelés vagy adatfeldolgozás célját meghatározza, de facto ezt a döntést meghozza. Az 1/2010. sz. vélemény szerint nem önmagában a szabályzatban vagy a szerződésben használt fogalmak alapján kell megítélni a szerepeket, hanem a tényleges tevékenység alapján.

A Kötelezett által végzett hitelezési folyamat a hiteligényléstől a hitel/kölcsönszerződés megszűnéséig tart, melynek során az érdemi döntéseket a Kötelezett saját maga hozza.

A Kötelezett és az ügyfelek között létrejött jogviszonyt adatkezelések láncolata jellemzi. A régi Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 10.3. alpontjában és az új Hpt. 6. §-ának 40. pontjában foglaltak alapján a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység a hitelképesség vizsgálatával, a hitel és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kíséréssel, ellenőrzésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja. A kölcsön/hitel szerződés megkötésekor a Kötelezett adatkezelésének elsődleges célja a szerződés teljesítése, ennek járulékos jellegű, eshetőleges célja az adós késedelemben esése vagy egyéb szerződésszegése esetén a pénztartozás behajtása.

A vizsgált időszakban a Kötelezett áruvásárlási hitelek/kölcsönöket nyújtott olyan személyek részére, akik termékbemutatók tartásával foglalkozó olyan kereskedő cégektől vásároltak, akikkel a Kötelezett függő ügynöki szerződéses jogviszonyban állt. Ezek a függő ügynökök a Kötelezett részére hitelközvetítést végeztek. A megbízott kereskedő cégek és az alvállalkozóik árubemutatók során a hitelfelvételt érintően a Kötelezett nevében tárgyaltak a vásárlóikkal.

A Kötelezett a helyszíni szemle során tett nyilatkozata szerint üzletági bontásban tartja nyilván a függő ügynökei tevékenységét, akik tekintetében típus szerződéseik vannak. Nemzetközi partnerekkel és magyar vállalkozásokkal is van direkt partneri szerződésük, valamint független ügynöki megbízással is rendelkeznek. A független ügynökök más finanszírozókkal is dolgoznak.

A függő közvetítő/ügynök e tevékenysége által okozott kárért a régi Hpt. 219/C. §-a és az új Hpt. 72. §-a szerint a megbízó pénzügyi intézmény felel. Az Infotv. 3. § 9. pontjára figyelemmel a függő ügynök is adatkezelővé válik akkor, ha saját felelősségi körében önállóan vagy másokkal együtt meghatározza az adatok kezelésének célját, meghozza az adatkezelésre vonatkozó döntéseket és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja azokat.

A független közvetítő és az általa az e tevékenységre igénybe vett, vele megbízási, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy által e tevékenysége során okozott kárért a régi Hpt. 219. §-a és az új Hpt. 69. §-a szerint a közvetítő felel.

A Partnerkapcsolati terület által akvirált értékesítési partnerekkel kapcsolatos munkafolyamatok és felelősségek, valamint a társosztályokkal való közös folyamatok tárgyában, a módosításokkal egységes szerkezetben kiadott 2014/14. sz. Utasítás tisztázza a Kötelezett értékesítési partnereken keresztüli felelősségeit, feladatait.

A Hatóság megvizsgálta a [...] -vel és a [...] -vel kötött együttműködési szerződéseket (a továbbiakban együtt: partnerek).

A [...] -vel és a [...] -vel, mint függő ügynökkel kötött szerződésben a [...] kötelezettséget vállalt arra, hogy a Kötelezett érdekében, az általa előírtak szerint és módon Cofidis Áruhitel hiteltermék terjesztésére és értékesítésre vonatkozó tevékenységet végez.

A szerződések rögzítették, hogy a Kötelezett saját hatáskörben, egyoldalúan jogosult az ÁSZF módosítására. A Kötelezettel szerződött partnerek felelőssége a velük megbízási jogviszonyban álló értékesítők tájékoztatása. A szerződött partnerek jogosultak a velük jogviszonyban álló értékesítővel külön, de a Kötelezett és a partnerek között létrejött szerződés rendelkezéseivel összhangban álló, a Kötelezett és a partnerek által közösen megállapított tartalmú szerződést kötni. A Kötelezett kizárólagos hatáskörébe tartozik a hiteligénylés elbírálása. A partnerek nem jogosultak a Kötelezett nevében, kockázatára önállóan kötelezettséget vállalni vagy szerződést kötni. A partnerek felelősséggel tartoznak a velük megbízási jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló értékesítők hozzáértő eljárásáért. A partnerek a szerződésben meghatározott tevékenységük ellátása körében a Kötelezett érdekeire figyelemmel és utasításai szerint kötelesek eljárni és biztosítani, hogy az értékesítők is betartsák a Hpt. rendelkezéseit. Az értékesítők részére a Kötelezett képzéseket szervez.

Mindezek a Kötelezett adatkezelői minőségét támasztják alá.

2. Az adatminimalizálás és a célhoz kötöttség elvének érvényesülése

A jogszerű adatkezelés feltétele az Infotv. 4. §-a szerinti célhoz kötöttség és szükségesség elvének való megfelelés is. Eszerint csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, és a cél elérésére alkalmas. Azonban az ilyen adat kezelésére is csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kerülhet sor. Ezen

alapelv figyelembe vétele szavatolja, hogy az adatkezelés céljára tekintettel csupán a legszűkebb, indokolt adatkör kezelésére kerüljön sor. Ez azt is jelenti, hogy nem gyűjthetők olyan személyes adatok, amelyek az adatkezelés céljának elérésére nincsenek hatással.

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott arra, hogy ha az információs önrendelkezési alapjogot érintő korlátozás kényszerítő ok nélkül történik, vagy egyébként az nem áll összhangban az elérni kívánt céllal, azaz nem elkerülhetetlen, akkor az alapjog lényeges tartalmát érintő sérelem megállapítható.

Az adataleltártól csak olyan adat közzétehető, amely személyhez fűződő jogát nem sérti, és a jogviszony létesítése, teljesítése vagy megszűnése szempontjából lényeges. A célhoz kötöttség elvének megfelelően ez azt jelenti, hogy a Kötelezett adatkezelése csak akkor lesz jogszerű, ha a kezelt adatok köre a hitelszerződés létesítéséhez, teljesítéséhez vagy megszűnéséhez kapcsolódik, és ezen adatok kezelésének szükségességét a Kötelezett bizonyítani tudja.

2.1. Adatkezelésnek minősül az adatokat tartalmazó dokumentumról, mint adathordozóról történő másolatkészítés, illetve ezeknek a másolatoknak a bekérése is. A fényképes személyazonosító igazolványban és a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványban (a továbbiakban: lakcímgazolvány) szereplő adatok személyes adatoknak minősülnek, amely adatok – különösen a személyi azonosító - kezelésének megfelelő jogalapja törvényi felhatalmazás hiányában az érintett – írásbeli - hozzájárulása lehet.

Az Infotv. 3. § 7. pontja határozza meg (az Európai Parlament és Tanács 95/46 EK irányelve követelményeinek eleget téve) a hozzájárulás fogalmát, eszerint a „hozzájárulás az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul”. Egy hozzájáruló nyilatkozat „aláíratása” nem feltétlenül jelenti egyúttal az adatvédelmi követelményeknek megfelelő, valódi hozzájárulás meglétét is. Az ügyfelek részére egyértelmű tájékoztatást kell adni az okiratmásolatok készítésének céljáról, mely ahhoz szükséges, hogy az ügyfelek megfelelő információk birtokában valóban el tudják dönteni, hogy hozzájárulnak-e a meghatározott cél érdekében történő adatkezeléshez. Amennyiben az adatkezeléshez történő hozzájárulás megtagadása miatt a hitelintézet az adott jogügyletet nem végzi el, sérülhet a hozzájárulás önkéntességének az elve. Nem beszélhetünk önkéntes hozzájárulásról, ha például a szerződéskötés feltétele az okmánymásolat készítése.

Amennyiben teljesülnek a fenti adatvédelmi követelmények, ez még nem jelenti az adatkezelés jogszerűségét, mivel az Infotv. 4. §-a alapján a szükségesség és a célhoz kötöttség elvének is meg kell felelni, mely nem csak a kötelező adatkezelésnél, hanem a hozzájárulás alapján végzett adatkezelés esetén is érvényesítendő követelmény. Ezért tisztázandó az adatkezelés célja is, melyet a Kötelezett a pénzmosás megakadályozásában és az ezzel kapcsolatos kötelezettségek teljesítésében jelöl meg.

A Kötelezett Adatkezelési nyilatkozatának 4. pontjában foglaltak alapján az adós tudomásul veszi és felhatalmazza, illetőleg nem veszi tudomásul és nem hatalmazza fel a Kötelezettet, *„hogy a Cofidis a személyes adataimat, illetve az általam benyújtott, bemutatott vagy a Cofidis által lekérdezett okmányok arcképét, aláírásmintáját személyi adatok egyezőségének ellenőrzése céljából azonosítsa, illetve személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványaimról másolatot készítsen.”*

A Klasszikus Áruhitel „ÁSZF” 8.1. pontjában foglaltak szerint *„...Az Adós a Hitelkérelem aláírásával hozzájárulását adja, hogy a Cofidis a személyazonosításához használt okiratairól (személyi igazolvány, lakcímkártya, útlevél, stb.) másolatot készítsen, és a Kölcsönszerződésből fakadó követelése fennállásáig azt megőrizze.”*

A Cofidis Áruhitel „ÁSZF”-jeinek 6.3. pontjában foglaltak szerint *„Az Adós a hiteligénylési nyomtatvány/Hitelkérelem aláírásával hozzájárulását adja, hogy a Cofidis a személyazonosításhoz használt okiratairól (személyi igazolvány, lakcímkártya, útlevél, stb.) másolatot készítse, és a Hitelszerződésből fakadó követelése fennállásáig azt megőrizze.”*

A Kötelezett nyilatkozata szerint

- „a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványok közül az ÁSZF-ben felsoroltakon túl a Pmtv. 3. § m) pontja alapján még a kártya formátumú vezetői engedélyt fogadja el, mint személyazonosság igazoló ellenőrzésére szolgáló dokumentumot, továbbá – az ügyfél hozzájárulása esetén – adóigazolvány másolatot kér be, továbbá
- a hiteligénylők személyazonosításához használt okiratairól nem kér be másolatot, ha ahhoz az ügyfél nem adja kifejezett hozzájárulását;
- vagy ha igen, akkor arra minden esetben az ügyfél kifejezett hozzájárulása alapján kerül sor, amelyet a hiteligénylő a korábban a „B”, jelenleg a „C” jelű dokumentumon szereplő adatkezelési nyilatkozat korábban I.4, majd II.4 pontja szerinti nyilatkozási pont „beikszelésével” tud megadni, illetve sok esetben magukon a fénymásolatokon is szerepel, hogy *„Hozzájárulok ahhoz, hogy személyes okmányaimról másolat készüljön. A fénymásolat az eredeti dokumentummal teljesen azonos. Ügyfél aláírás.”*

Egy hitelintézet, mint adatkezelő csak az adott hitelintézeti tevékenységhez, szerződéses jogviszonyhoz szükséges adatokat kezelheti, beleértve ebbe a pénzmosás megakadályozásával kapcsolatos adatkezelést a Pmt. szabályai szerint.

A vizsgált együttműködési megállapodásokban foglaltak szerint a partnerek tartoznak felelősséggel a potenciális ügyfelek által benyújtandó hitelkérelem hiánytalan adminisztrációjáért, különösen az ÁSZF-ben meghatározott, illetve a Kötelezett esetleges külön értesítése szerinti, az értékelést lehetővé tevő valamennyi irat csatolásáért, a potenciális ügyfelek Pmt.-ben foglaltak, valamint a Kötelezett külön értesítése szerinti azonosításért. Továbbá a partnerek kifejezett felelősséggel tartoznak a hitelkérelemben rögzített adatok valóságtartalmáért, így felelnek azokért, ha a hitelkérelemben feltüntetett adatok és a potenciális ügyfelek által rendelkezésre bocsátandó iratokon szereplő adatok között eltérés mutatkozik.

A Hatóság a Magyar Nemzeti Bank és a Nemzetgazdasági Minisztérium tájékoztatását kérte arról, hogy az ügyfél-átvilágítási kötelezettség a pénzügyi szolgáltató vagy az együttműködési szerződésben foglaltak alapján a pénzügyi szolgáltató partnerei oldalán fennálló kötelezettség.

A Nemzetgazdasági Minisztérium válaszában arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a Pmt. 21. § alapján a szerződéses jogviszonyon alapuló kiszervezés és a – függő típusú - ügynöki tevékenység esetében a szolgáltató ilyen jellegű partnere a szolgáltató részének minősül. A pénzügyi szolgáltatót terhelő ügyfél-átvilágítási intézkedéseket tehát a szolgáltató partnerei a szolgáltató részeként hajtják végre és nem tartoznak más szolgáltató általi ügyfél-átvilágítási kategóriába.

A Pmt. 7. § (2) és (3) bekezdése az ügyfél-átvilágítási intézkedések során csupán a személyazonosító okmány típusának és számának rögzítését írja elő kötelezettségként.

A Hatóság álláspontja szerint az egyén személyes jelenléte elengedhetetlen a személyazonosító okmány alapján történő azonosításhoz, melyhez azonban a Pmt. alapján nem szükséges az okmánymásolás. A polgár személyazonosságát közhitelűen kizárólag a hatósági igazolványa igazolja. A hatósági igazolványról készített másolat nem rendelkezik bizonyító erővel arról, hogy hiteles másolata egy érvényes hatósági okmánynak. Egy arcképes okmány akkor rendelkezik

bizonyító erővel, ha annak alapján az ügyintéző megbizonyosodhat arról, hogy az igazolványon szereplő személy képmása és az okmányt felmutató személy megegyeznek. A Hatóság álláspontja szerint pusztán egy okmánymásolat alapján utólag rendkívül nehezen bizonyítható az, hogy az okmány bemutatásakor az okmányt felmutató személy ténylegesen megegyezett azzal a személlyel, akinek a képmását az okmány tartalmazta. Az azonosítás és az adatrögzítés más módszerrel (adatlap kitöltése, szerződéses szövegbe foglalás, elektronikus adatbázisba való felvétel) is elvégezhető.

Az ügyfél-azonosítás során a személyazonosság igazolására alkalmas okmány megtekintése, az adott személlyel történő összehasonlítása szükséges, azonban az okmányról készített másolat akár csak ideiglenes tárolására a Kötelezettnek nincs jogszabályi felhatalmazása, valamint a további azonosításhoz sem elengedhetetlenül szükséges. A fénykép nyilvántartása ellentétes az Infotv. 4. §-ában foglalt célhoz kötöttség elvével.

A Hatóság álláspontja szerint a szükségesség-arányosság szempontrendszer alapján, az ügyfél által közölt és/vagy az ügyintéző által rögzített adatok helyességének utólagos ellenőrzése céljából történő okmánymásolás helyett végzett jogszerű többletintézkedés lehet például az, ha a Kötelezett partnere egy nyilatkozat kitöltését kéri az érintettől arról, hogy mely hatósági okmányát mutatta be. Továbbá alkalmazható a „négy szem elve” is, amikor egy másik személy is megtekinti az érintett által bemutatott okmányt, és ő is megerősíti a személyazonosságot és a rögzített adatok pontosságát. Kevésbé korlátozza a magánszférát egy feljegyzés készítése vagy egy nyilatkozat kitöltése, mint az okmányok másolása. A Hatóság szerint a másolat készítése nem tekinthető a magánszféra arányos korlátozásának más, hasonlóan hatékony intézkedésekhez képest. A Hatóság megjegyzi, hogy a kényelmi szempontok vagy az esetleges gyorsabb ügyintézés szintén nem indokolhatják a másolat készítését.

A Hatóság egy-egy, 2014. november 18-án, 2015. január 22-én és 2015. február 19-én (+/- 1 nap) igényelt Aruhitel és Klasszikus Áruhitel hitelszerződés és a kérelemhez csatolt dokumentumok másolatának megküldését kérte a Kötelezettől.

A megküldött szerződésmásolatok mellékletei - egy kivétellel – lakcímet is igazoló személyazonosító igazolvány, vagy személyazonosító igazolvány és lakcímigazolvány, továbbá adóigazolvány másolatokat is tartalmaznak. Az ügyféli hozzájárulás mindegyik mellékletnek a része, azonban a nyilatkozat tartalma két esetben a Kötelezett által a fentiekben közölttől eltérő. *„Alulírott név..., lakcím... ezennel igazolom, hogy ...a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény szerinti azonosításomat ... időpontban és ... helyszínen elvégezte. Szerződésszám:.... dátum..., aláírás...”* Ezen ügyfél által tett nyilatkozat azonban nem ad felhatalmazást a Kötelezett részére az érintett okmányainak másolására.

A Pmtv. 14. § (2) bekezdése értelmében, amennyiben az ügyfél nem jelent meg személyesen az azonosítás és a személyazonosság igazoló ellenőrzése céljából, a szolgáltató az azonosítás során az ügyfélazonosítás esetén lehetővé tett maximum adatkört köteles rögzíteni. A személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében pedig az ügyfél köteles a szolgáltató részére benyújtani az ügyfél-azonosítás során előírt okirat hiteles másolatát. A törvény ezen rendelkezései mind a belföldön, mind a külföldön tartózkodó távollévő ügyfél vonatkozásában alkalmazandóak.

A Kötelezett függő ügynökei és azok alvállalkozói előtt személyesen megjelenő ügyfelek esetében az adatkezelés jogszerűségének eldöntéséhez mindenképp azt a célt kell megvizsgálni, amelynek elérése érdekében a Kötelezett a személyazonosító okmányok másolatát bekéri, továbbá meg kell ítélni, hogy az okmánymásolat bekérése alkalmas-e az elérni kívánt célra.

A Pmtv. előírásai szerint a személyesen megjelenő ügyfelek esetében az ügyfél azonosítását az okmány bemutatásával kell megvalósítani. A bemutatott érvényes, személyazonosító okmányban szereplő személyazonosító adatokat a dokumentum közhiteles voltára tekintettel másolatkészítés nélkül is el kell fogadni.

A Kötelezettet a személyazonosító jel helyében lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény (a továbbiakban: Szaztv.) a személyi azonosítóról és a lakcíméről szóló hatósági igazolványban szereplő személyi azonosító kezelésére sem hatalmazza fel.

Az okmánymásoláshoz történő hozzájárulás az átlagos adatalany számára a lakcímgazolvány kétoldalas másolatát jelenti, ami a személyi azonosító kezelését eredményezi, anélkül, hogy erre a hitel nyújtásához szükség lenne. Azonban ennek az adatkezelésnek – a laikus számára nem kellően egyértelmű tájékoztatás miatt – nagy az adatvédelmi kockázata, mert a személyi azonosító, - mint arra korábban már az Alkotmánybíróság is rámutatott – a leginkább védendő egyedi azonosító.

Mindezekre figyelemmel a Hatóság álláspontja szerint a személyesen megjelenő ügyfelek által bemutatott okmányok másolása készletező jellegű, ezért nem felel meg a célhoz kötöttség és a szükségesség (adatminimalizálás) elvének és az Infotv. 4. § (2) bekezdésébe ütközik.

Már az adatvédelmi biztos is több alkalommal vizsgálta a személyazonosító okmányok másolásának gyakorlatát, és e vizsgálatok eredményeként 2006 januárjában általános állásfoglalást adott hitelintézetek gyakorlatára vonatkozóan, melyben kimondta, hogy az igazolványok másolásának és a másolatok tárolásának széles körben alkalmazott gyakorlata nem elfogadható.

A fentiekre tekintettel a rendelkező részben a Hatóság felszólította a Kötelezettet, hogy a továbbiakban a személyesen megjelenő ügyfelek esetében a bemutatott személyazonosító igazolványról és lakcímgazolványról jogszabályi felhatalmazás nélkül ne készítsen másolatot, és semmisítse meg mindazokat az okmánymásolatokat, amelyeket eddig jogellenesen gyűjtött. A Kötelezettet felszólította arra is, hogy szüntesse meg a készletre való adatgyűjtést és eltiltotta a jogsértő adatkezelés alapjául szolgáló feltétel jövőbeli alkalmazásától is.

2.2. Személyes adatok kezelése elutasított hitelkérelmek esetében

Az elutasított hitelkérelmek esetében a hiteligénylő hitelkérelemben és a hiteligénylés során megadott személyes adatai kezelése akkor jogszerű, ha ehhez az előzetes megfelelő tartalmú tájékoztatás után az érintett az Infotv. 5. § (1) bekezdése a) pontja alapján hozzájárulását adja, és az adatkezelés megfelel a célhoz kötött adatkezelés elvének is.

A Kötelezett nyilatkozata szerint elutasított kérelmek esetén nem őriznek a kérelmezőkre vonatkozó adatokat, kizárólag abban az esetben, ha ehhez a kérelmező kifejezetten hozzájárul. A Kötelezett Klasszikus Áruhitel „ÁSZF” 8.2. pontjában és Áruhitel „ÁSZF” 9.2. pontjában foglaltak szerint *„...A Cofidis a Hitelkérelem kedvezőtlen elbírálása esetén az Adós személyes adatait, illetve az azokat tartalmazó iratokat 7 napon belül megsemmisíti, illetve megsemmisítésre a Reisswolf Budapest Kft. (1097 Budapest, Illatos út 6.) részére átadja, kivéve abban az esetben, ha az Adós hozzájárulását adta ahhoz, hogy a Cofidis a hitelkérelmében és a hiteligénylés során megadott személyes adatait hitelkérelme elutasítása esetén is termékeinek fejlesztését elősegítő statisztikák készítése, illetve direkt marketing tevékenysége céljából további 5 évig megőrizze. A Reisswolf Budapest Kft. a megsemmisítést az átvételtől számított 24 órán belül teljesíti...”*

A vizsgált Adatkezelési nyilatkozat „*Direkt marketing megkeresések*” pontjában a hitelkérelem elutasítása esetén a Kötelezett a kétféle adatkezelési célból történő adatkezelés tekintetében (a Kötelezett termékeinek fejlesztését elősegítő statisztikák készítése, illetve direkt marketing tevékenysége) nem kért adatkezelési célonként külön hozzájárulást az érintettől.

A termékfejlesztési célú statisztikák készítéséhez nem szükséges a személyes adatok kezelése, hiszen ez a tevékenység a személyes adatok anonimizálását követően is elvégezhető. Ezekre az az adatkezelésekre az adattakarékosság és az adatelkerülés elve alkalmazandó, tehát a lehető legkevesebb adatot kell kezelni, illetve ha a statisztika készítése azt lehetővé teszi, az adatok kezelését mellőzni kell.

Az elutasított kérelmezők esetében a Kötelezett nem tett eleget a célhoz kötött adatkezelés, és az adatelkerülés elvének.

A direkt marketing cél megjelölés sem kellően konkrét, mert ebbe az értelmezésbe beletartozhatnak az érintettnek küldött reklámoktól kezdve a marketing más megvalósulási formái is (például a személyes adatok felhasználása promóciós kiadványok elkészítésére).

Mindezekre tekintettel a Kötelezett adatkezelési tájékoztatása alapján nem volt bizonyított az Infotv. 4. § (2) bekezdésében rögzített alapelv teljesülése: hogy az elutasított hiteligenlők adatainak kezelése az általa megjelölt termékfejlesztést elősegítő statisztikák és a direkt marketing célok megvalósulásához valóban szükséges mértékű.

3. Tájékoztatási kötelezettség

A Kötelezett különböző módokon szerzi be az ügyfeleiről/adósairól gyűjtött adatokat: hitelkérelmeken, igazolásokon, formanyomtatványokon és a telefonhívások során.

A Hatóság álláspontja és állandó gyakorlata szerint a hozzájárulás egyik legfontosabb fogalmi elemének tekinthető az, hogy a hozzájárulás megfelelő tájékoztatáson alapuljon. Az Infotv. 3. § 7. pontja szerint ugyanis hozzájárulás az érintett akaratának olyan önkéntes és határozott kinyilvánítása, amelynek megfelelő tájékoztatáson kell alapulnia.

Az előzetes tájékoztatás szabályait az Infotv. 20. §-a tartalmazza.

Ez összhangban van az Adatvédelmi Munkacsoport megállapításaival, a hozzájárulás fogalom-meghatározásáról szóló 15/2011. számú Véleményében (a továbbiakban: 15/2011. sz. vélemény) foglaltakkal: „különös jelentőséggel bír a tájékoztatás módja (egyszerű, zsargon használata nélküli, érthető, figyelemfelkeltő szövegben) annak értékelésekor, hogy a hozzájárulás »tájékozott«-e. A tájékoztatás módját a tartalomhoz kell igazítani: a rendszeres/átlag felhasználó számára érthetőnek kell lennie.”

A vizsgált Klasszikus Áruhitel és Áruhitel „ÁSZF” Szerződéskötés pontjában adott tájékoztatás szerint a Kötelezett az adósok munkahelyével történő kapcsolatfelvétele három elkülöníthető célból történik.

- a kötelezett által benyújtott munkáltatói igazolás adattartalmának ellenőrzése céljából
- a mindenkori munkáltatótól történő adatbekérés hitelképesség vizsgálata céljából
- a mindenkori munkáltatótól történő adatbekérés tartozás behajtása céljából

A vizsgált Adatkezelési nyilatkozatban az adatkezeléshez történő hozzájárulás kérése azonban csak a hitelképesség vizsgálata céljából történő személyes adatok kezelésére irányul.

A Kötelezett Klasszikus Áruhitel és Áruhitel „ÁSZF” 2.3. pontjában foglaltak szerint „A Cofidis a Hitelkérelem elfogadásáról vagy elutasításáról hozandó döntése előtt felméri az Adós pénzügyi helyzetét. Az Adós köteles a Cofidis rendelkezésére bocsátani az értékelést lehetővé tevő valamennyi adatot és iratot a Cofidis által előírt formában, tartalommal és határidőben. Az Adós anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozik az általa a Cofidis számára szolgáltatott adatok, illetve információk pontosságáért, valamint az ezeket tartalmazó okiratok valódiságáért. Ezek az adatok semmiképpen sem teveszthetik meg a Cofidist. Adós hozzájárulását adja továbbá ahhoz, hogy mindenkor munkáltatójától bármilyen személyes adatnak vagy banktitoknak minősülő információt a Cofidis az Adós hitelképessége vizsgálata céljából (illetve a Kölcsönszerződés fennállása alatt: az Adós tartozásának behajtása érdekében) elkérjen...”

Az Adatkezelési nyilatkozat 3. pontjában foglaltak szerint az ügyfél az alábbiakról nyilatkozik:
„tudomásul veszem a Cofidistól kapott tájékoztatást, illetve kifejezetten felhatalmazom a Cofidist, nem veszem tudomásul a Cofidistól kapott tájékoztatást, illetve nem hatalmazom fel a Cofidist

hogy a mindenkor munkáltatómtól bármilyen személyes adatnak vagy banktitoknak minősülő információt a hitelképességem vizsgálata céljából írásban vagy szóban elkérjen.”

Ezen hozzájárulás érvényességének jogszerűségét jelen határozat 4.2. pontja részletezi.

A Kötelezett nyilatkozata szerint a jövedelemarányos törlesztőrészlet és a hitelfedezeti arányok szabályozásáról szóló 32/2014. (IX.10.) MNB rendelet alapján az alábbiakat ellenőrzi:

„...9. igazolt havi nettó jövedelem: az ügyfélnek egy naptári hónapra vonatkozó,
a) a munkáltató, az állami adóhatóság, a magyar vagy valamely külföldi állam ellátást folyósító szerve 12 hónapnál nem régebben kiállított igazolása alapján meghatározható nettó jövedelmei összessége, amelyek után az előírt közterhek megfizetésre kerültek,
b) az ügyfél nyilatkozata és az átutalási megbízás jogcímét (ideértve az átutalás „Közlemény” rovatában egyértelműen feltüntetett jogcímet is) tartalmazó fizetési számla kivonat alapján az ügyfél fizetési számláján jóváírt bére, nyugdíja, továbbá egyéb, a magyar vagy külföldi állam által folyósított rendszeres ellátás összege, amelyek után az előírt közterhek - az ügyfél tudomása szerint - levonásra, megfizetésre kerültek,
c) a bíróságnak a megállapításról vagy jóváhagyásról szóló döntése alapján a házastársi tartásdíj, élettársi tartásdíj, valamint az üzletszerűen végzett járadékszolgáltatás nyújtására irányuló tevékenységet végző szervezet által kiállított nyilatkozattal igazolt rendszeres járadék...”

A Kötelezett Munkáltató igazolás nyomtatványán olvasható tájékoztatás szerint „...A Cofidis Magyarországi Fióktelepének jogában áll, hogy a munkáltatói igazolás adatainak valóságtartalmát ellenőrizze...”

A Kötelezett az ügyfél kölcsön-igényének elbírálását az ügyfél által közölteken és a becsatolt dokumentumokon túl további, általa szükségesnek tartott intézkedésekkel ellenőrzi.

A Kötelezett munkáltatói igazolás, hatósági igazolás vagy bankszámla-kivonat másolat alapján győződik meg arról, hogy a hiteligénylő milyen igazolt jövedelemmel rendelkezik. A másolatok bekérésének oka az, hogy a Magyar Nemzeti Bank ellenőrzéseket folytathat arra nézve, hogy a Kötelezett valóban meggyőződött-e az ügyfél igazolt jövedelmének mértékéről, amelyet a Kötelezett megfelelően igazolni köteles, amelynek megfelelő eszköze, a Kötelezett meglátása szerint, magának az igazoló dokumentum másolatának megőrzése. Tekintettel a hamis vagy meghamisított igazolások nagy számára, a Kötelezett hitelbírálatért felelős munkatársa telefonon

megkeresi a munkáltatói igazoláson feltüntetett kapcsolattartó személyt (rajta kívül másnak nem ad ki semmilyen, banktitoknak minősülő információt, így azt sem, hogy a kapcsolattartót valamely munkavállaló hiteligénylése miatt keresi.) A hitelbírálati munkatárs megkéri a kapcsolattartó személyt, hogy az igazolásban feltüntetett adatokat szíveskedjen visszaigazolni. A Kötelezett az adatok megerősítése során a kapcsolattartó személynek a munkáltatói igazoláson nem szereplő személyes adatot az ügyfélre vonatkozóan nem ad ki, illetve a munkáltatói igazoláson szereplő adatokon túl további személyes adatnak vagy banktitoknak minősülő információról nem kér tájékoztatást, hanem csak kérdéseket tesz fel a kapcsolattartó személynek, aki válaszaival megerősíti a munkáltatói igazolásban foglaltakat. A munkáltatói igazolásban foglaltak szóbeli megerősítésére kizárólag azért van szükség, hogy a Kötelezett kiszűrje a munkáltatói igazolások esetleges meghamisításának lehetőségét. Az 500.000 Ft alatti hiteligények esetében nem ellenőrzi a munkáltatói igazolásokat, továbbá függő ügynökök nem egyeztetnek munkáltatóval.

A munkáltató a munkavállalóra vonatkozó adatot csak a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 10. § (2) bekezdésében¹ foglalt munkavállalói előzetes hozzájárulás megléte esetén közölhet.

A telefonon történő megkeresés, adategyeztetés adatvédelmi szempontból többek között azért tekinthető aggályosnak, mert a munkáltatónak az adatátadást megelőzőleg meg kell győződnie arról, hogy a megkereséshez az érintett hozzájárult, illetőleg az adatkezelés megfelel-e az Infotv. egyéb rendelkezéseinek.

A fentiek alapján harmadik személy, így a Kötelezett csak akkor jogosult az érintettre vonatkozó adatszolgáltatásra, ha

- az adatközlésre – törvényi felhatalmazás hiányában – az érintett a munkáltatóját kifejezetten és bizonyítható formában – lehetőleg írásban – előzetesen felhatalmazta, illetőleg abban az esetben is,
- rendelkezik az érintettől származó, adatigénylési jogosultságát igazoló írásbeli felhatalmazással. Ezen adatigénylési jogosultságát a Kötelezettnek igazolnia kell.

A véletlenszerűen kiválasztott két hangfelvételből² nem volt megállapítható, hogy a munkáltató vagy a Kötelezett rendelkezett-e az érintettől származó, adatszolgáltatásra vonatkozó előzetes felhatalmazással.

---

¹ Munka tv. 10. § (2) bekezdése: „A munkáltató köteles a munkavállalót tájékoztatni személyes adatainak kezeléséről. A munkáltató a munkavállalóra vonatkozó tény, adatot, véleményt harmadik személlyel csak törvényben meghatározott esetben vagy a munkavállaló hozzájárulásával közölhet.”

- ² Jó napot kívánok, [...] vagyok és a munkaügyet keresem....
- Tessék?
- Jó napot kívánok, [...] vagyok, hitelintézettől telefonálok és egyik munkavállalójukkal kapcsolatban szeretnék egyeztetni.
- Igen?
- Érdeklődnék, hogy [...] Önöknél dolgozik-e?
- Igen.
- Jó, jelenleg áll-e felmondás alatt?
- Nem.
- Jó! Teljes munkaidőben, határozatlan idejű szerződéssel foglalkoztatják?
- Így van, igen.
- Jövedelméből letiltás, jogerős fizetési meghagyás útján van-e?
- Nincs, nincs. Régi dolgozónk, azért tudom így fejből...
- Polgármesteri hivatal tessék.

Az Fhtv. 14. § (1)-(2) bekezdései szerint „A hitelező a fogyasztó hitelképességét a rendelkezésére álló információk alapján értékeli és kizárólag abban az esetben tesz ajánlatot a fogyasztónak hitelszerződés megkötésére, ha a hitelképesség-vizsgálat eredményeként valószínűsíthető, hogy a fogyasztó képes a hitelszerződésből eredő kötelezettségeinek maradéktalan teljesítésére. A hitelképesség vizsgálatának részletes szabályait jogszabály állapítja meg. Ha e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérően nem rendelkezik, az információk a fogyasztó által nyújtott tájékoztatáson és a hitelreferencia-szolgáltatás igénybevételén alapulhatnak. A hitelreferencia-szolgáltatás igénybevételéről a hitelező előzetesen papíron vagy más tartós adathordozón tájékoztatja a fogyasztót.”

A felelős hitelezés követelménye alapján a hitelező minden esetben köteles a fogyasztó hitelképességét értékelni. Ehhez az értékeléshez szükséges információkat elsősorban magától a fogyasztótól kapja meg a hitelező, de rendelkezésére állhat a hitelreferencia szolgáltatás igénybevétele is, így elsősorban a Központi Hitelinformációs Rendszerből történő referenciaadat-lekérés, amennyiben az ügyfél hozzájárult az adatokhoz történő hozzáféréshez. A hitelképesség vizsgálatának részletes szabályait kormányrendelet állapítja meg. A hitelképesség értékelésének követelménye nemcsak a hitelszerződés megkötése előtt terheli a hitelezőt, hanem ennek olyan módosítása esetén is, amikor a hitelösszeget a felek megnövelik.

A körültekintő lakossági hitelezés feltételeiről és a hitelképesség vizsgálatáról szóló 361/2009. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. § (1)-(3) bekezdései szerint „A hitelnyújtó nem nyújthat hitelt kizárólag a hitelkockázati fedezet figyelembevételével, a természetes személy hitelképességét, illetve hitelezhetőségét minden egyes hitelbírálatkor meg kell vizsgálnia. A hitelképesség, illetve a hitelezhetőség vizsgálatának belső szabályzatban rögzítettek szerint a természetes személy jövedelmi helyzetén és az ez alapján meghatározott hitelezhetőségi limiten kell alapulnia. A hitelnyújtó gondoskodik arról, hogy a Magyar Nemzeti Bank által a honlapján közzétett, a túlzott eladósodottság kockázatairól szóló tájékoztatót a hitelnyújtóval - ideértve annak közvetítőivel is - kapcsolatba kerülő hiteligénylő természetes személyek a hitelképesség vizsgálatát megelőzően írásban vagy elektronikus úton kézhez kapják.”

A Hatóság megállapította, hogy nem teljesül az Infotv. 20. §-a által megkívánt megfelelő tájékoztatás követelménye, mert a Kötelezett az „Adatkezelési nyilatkozat”-ban, az „ÁSZF”-ekben/üzletszabályzatban, valamint a „Munkáltatói igazolás nyomtatványán” nem ad teljes körű tájékoztatást az adószok munkahelyével történő eltérő célú kapcsolatfelvételekről, valamint sérül az Infotv. 3. § 7. pontjában megfogalmazott megfelelő hozzájárulás követelménye, mely az érintett

-
- [...] vagyok, jó napot kívánok. Az egyik dolgozójuk munkaviszonyát szeretném visszaigazoltatni. Ehhez tudna nekem kapcsolni egy munkaügyes kollégát?
  - Hát itt munkaügyes kolléga nincsen kimondottan, de ha tudok, segítek.
  - Értem, köszönöm, akkor, ha lehetséges a [...] nevű dolgozójuk munkaviszonyát szeretném visszaigazoltatni.
  - Igen, ő itt dolgozik nálunk.
  - Igen, a kérdésem az, hogy amikor legutóbb visszaigazolták a viszonyt, akkor azt mondták nem áll felmondás alatt, teljes munkaidőben dolgozik, határozatlan idejű munkaviszonya van, illetve, hogy letiltás nem terheli-e a munkabérét. Illetve, hogy továbbra sem terheli letiltás a munkabérét?
  - A letiltást, azt nem tudom megmondani, tessék várni egy kicsit...de egyébként az összes többi így igaz, hogy teljes munkaidős, határozatlan időre van, minden igaz, de ezt még megkérdézem, tessék várni egy kicsit.
  - Halló?
  - Igen, itt vagyok!
  - Utánanéztünk és nem terheli levonás a fizetését....

megfelelő tájékoztatásán, akaratának önkéntességén és annak félreérthetetlen jellegén alapul.

A Hatóság a rendelkező részben felszólította a Kötelezettet arra, hogy a tájékoztatási gyakorlatát az Infotv. követelményeinek megfelelően alakítsa át.

4. Az adatkezelés jogalapja

A Hatóság az adatvédelmi hatósági eljárásai során a jogszabályi előírások betartását ellenőrzi, ennek során az adatkezelő által a vizsgált időszakban megjelölt adatkezelési jogalapok megalapozottságát is vizsgálja.

Az Infotv. 5. §-ának főszabálya szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli. Kötelező adatkezelés esetén a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelés időtartamát, valamint az adatkezelő személyét az adatkezelést elrendelő törvény, illetve önkormányzati rendelet határozza meg.

4.1. Törvényi kötelezettség teljesítésén alapuló adatkezelések

A Kötelezettnek a kölcsön/hitel szerződés megkötésével összefüggő törvényi kötelezettsége a birtokába jutott, a Pmt. 7. § (2)-(3) bekezdésében megjelölt személyes adatok (név, lakcím, állampolgárság, azonosító okmány típusa és száma, születési hely, idő, anyja neve, külföldi esetében a magyarországi tartózkodási hely), valamint a szerződési adatok rögzítése. A Pmt. 28. §-a arról is rendelkezik, hogy az ügyfél-átvilágítás során a pénzügyi szolgáltató birtokába jutott adat, okirat, illetve a másolat esetében a nyolc éves adatmegőrzési határidő az üzleti kapcsolat megszűnésekor kezdődik. A törvény által elrendelt adatmegőrzés ideje alatt az érintett nem gyakorolhatja a törléshez való jogát.

Az Fhtv. 14. §-a értelmében a hitelező a hiteligénylő fogyasztó hitelképességét a hitelszerződés megkötése előtt értékeli. A vizsgálat tárgyát képező információk a fogyasztó által nyújtott tájékoztatáson és a hitelreferencia-szolgáltatás igénybevételén alapulnak. A vizsgálat céljából kezelendő információk körét a törvény nem határozza meg. A hitelképesség – vagyis a hitelfelvétel időpontjában való fizetőképesség vizsgálatának részletes szabályait - a Korm. rendelet szabályozza. A Korm. rendelet 3. §-a szerint a természetes személy hitelképességét (a természetes személy vagy háztartása jövedelmi helyzetét) minden egyes hitelbírálatkor meg kell vizsgálnia a hitelnyújtó pénzügyi intézménynek és a pénzforgalmi intézménynek, így a Kötelezettnek is. A hitelképesség, illetve a hitelezhetőség vizsgálata a természetes személy vagy a természetes személy háztartása jövedelmi helyzetének a hitelnyújtó belső szabályzatában rögzítettek szerinti felmérését jelenti.

A Kötelezett Klasszikus Áruhitel és Áruhitel „ÁSZF” 2.3. pontjában foglaltak szerint „A Cofidis a Hitelkérelem elfogadásáról vagy elutasításáról hozandó döntése előtt felméri az Adós pénzügyi helyzetét. Az Adós köteles a Cofidis rendelkezésére bocsátani az értékelést lehetővé tevő valamennyi adatot és iratot a Cofidis által előírt formában, tartalommal és határidőben. Az Adós anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozik az általa a Cofidis számára szolgáltatott adatok, illetve információk pontosságáért, valamint az ezeket tartalmazó okiratok valóságáért. Ezek az adatok semmiképpen sem téveszthetik meg a Cofidist. Adós hozzájárulását adja továbbá ahhoz, hogy mindenkor munkáltatójától bármilyen személyes adatnak vagy banktitoknak minősülő információt a Cofidis az Adós hitelképessége vizsgálata céljából (illetve a Kölcsönszerződés fennállása alatt: az Adós tartozásának behajtása érdekében) elkérjen...”

Tehát az áruvásárlási és szolgáltatásnyújtási, továbbá a klasszikus áruvásárlási és szolgáltatásnyújtási kölcsön folyósítása iránti kérelemben felsorolt adatok Kötelezett általi kezelésének célja és jogalapja az Fhtv.-ben, a Korm.rendelet 3. §-ában és a saját belső szabályzatában szereplő kötelezettségek teljesítése.

A Kötelezett, mint referenciaadat szolgáltató a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény 5. §-a alapján jogosult a törvényben taxatív felsorolt, az adósra vonatkozó adatokat a központi hitelinformációs rendszernek átadni és a rendszerből referenciaadatokat átvenni. A törvényi szabályozásnak megfelelően a pénzügyi intézményeknek valamennyi hitelszerződés, vagy hiteljellegű finanszírozásra (lízing, értékpapír kölcsönzés, stb.) irányuló szerződés adatait rögzíteniük kell a lakossági KHR hitelszerződés nyilvántartásába.

A KHR lakossági nyilvántartása teljes-listás³, de az adatokhoz történő hozzáférés az ügyfél hozzájárulásától függ. Az ügyfélről lekérdezett „Személy hiteljelentés”, csak akkor tartalmazza a mulasztásmentes hitelszerződések pozitív adatait, ha az ügyfél utoljára tett átadhatósági nyilatkozatában azt megengedte, tehát hozzájárult ezeknek a hitelszerződés adatainak más hitelintézetnek történő átadásához. Az ügyfélről a KHR-ben kezelt negatív események adatai korlátozás nélkül megismerhetők.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 169. §-a előírja, hogy a gazdálkodónak a könyvviteli elszámolást közvetlenül és közvetetten alátámasztó számviteli bizonylatokat (ideértve a főkönyvi számlákat, az analitikus, illetve részletező nyilvántartásokat is), legalább 8 évig kell olvasható formában, a könyvelési feljegyzések hivatkozása alapján visszakereshető módon megőriznie. A számviteli bizonylatok természetes személy banki ügyfelek esetében értelemszerűen tartalmaznak személyes adatokat is, így azokra is vonatkozik a nyolc éves adatmegőrzési időtartam.

A régi Hpt. 215/B. § (4) bekezdése és az új Hpt. 288. § (2) bekezdése a Kötelezett számára a telefonon történő panaszkezelés esetén előírja az ügyfelekkel folytatott telefonos kommunikáció rögzítését és a hangfelvétel öt évig történő megőrzését. Ezek a szabályok a panasznak nem minősülő telefonos kommunikáció, továbbá a munkáltatóval történő adategyeztetés rögzítésére és őrzési idejére nem irányadóak.

4.2. Hozzájáruláson alapuló adatkezelés

Adatkezelő lehet valaki az alapján is, ha az érintett önkéntes, határozott, megfelelő tájékoztatáson alapuló és félreérthetetlen beleegyezését adta ahhoz, hogy az adatkezelő a személyes adatait kezelje. A 15/2011. sz. véleményben foglaltak szerint: „a hallgatás nem értelmezhető hozzájárulásként, ami az irányelv 7. cikk (a) pontjának „határozottságra” vonatkozó követelményéből is következik”. A 15/2011. sz. vélemény azt is kifejtette, hogy a hozzájárulás „akkor önkéntes, ha tényleges választási lehetőség létezik”, „amennyiben az adatalany az adatkezelő befolyása alatt áll, illetve függ tőle és tarthat tőle, hogy hozzájárulás hiányában eltérően kezelik, úgy a hozzájárulás nem önkéntes”. A tájékozott hozzájárulás magában foglalja a tények és következmények megismerését és értékelését, érthető nyelvezettel, megfelelő mélységű és pontos/helyes információ nyújtását, az adatkezelés releváns körülményeiről teljes körben, melyben benne vannak a hozzájárulás megadásának következményei is.

Az Infotv. 6. § (6) bekezdése szerint az érintett kérelmére indult ügyben az általa megadott személyes adatok tekintetében az érintett hozzájárulását vélelmezni kell.

³ A KHR úgynevezett teljes listás nyilvántartás, vagyis mind pozitív információkat (a kötelezettségeiket rendben fizető adósok tekintetében), mind pedig negatív adatokat (mulasztással rendelkező adósok, vagy visszaélések tekintetében) tartalmaz.

A Kötelezett a hitelígyénlyökről, illetve az adósairól és a volt adósairól a Pmtv.-ben taxatívén felsorolt adatkörön felül további adatokat gyűjt, ezeknek az adatgyűjtéseknek a jogalapját az érintettek hozzájárulása képezi.

Az eljárás során vizsgált adatkezelési nyilatkozatok adattartalma szerint az Adatkezelési nyilatkozat elfogadásával a hitelígyénlyő és a hitelígyénlyő/társígyénlyő tudomásul veszi a Kötelezettől kapott tájékoztatást, illetve felhatalmazza a Kötelezettet, *„hogy a hitelkérelemben és a csatolt dokumentumokban rögzített, illetve a telefonbeszélgetések során rögzített személyes adataimat, illetve a kölcsönszerződés létrejötte esetén a kölcsönszerződésre vonatkozó vagy ahhoz kapcsolódó adataimat a hitelkérelem elbírálása, a kölcsönszerződésből eredő jogosultságok érvényesítése és kötelezettségek teljesítése, kockázatelemzés és statisztika készítése céljából nyilvántartsa, kezelje, tárolja, feldolgozza és továbbítsa, azzal, hogy az adatszolgáltatás önkéntes, és az adatok nyilvántartásához, kezeléséhez, tárolásához, feldolgozásához és továbbításához kifejezett hozzájárulásomat adom...”*

A Kötelezett a Hatóság rendelkezésére bocsátott Klasszikus Áruhitel és Áruhitel „ÁSZF”-jeinek 2.3. pontjában foglaltak szerint *„...Adós hozzájárulását adja továbbá ahhoz, hogy mindenkori munkáltatójától és számlavezető bankjától bármilyen személyes adatnak vagy banktitoknak minősülő információt a Cofidis az Adós hitelképessége vizsgálata céljából (illetve a Hitelszerződés fennállása alatt: az Adós tartozásának behajtása érdekében) elkérjen...”*

A Kötelezett a Hpt. 161. § a) pontjában foglaltakon túl szélesebb, bármely személyazonosító adatra és banktitoknak minősülő információra vonatkozóan kérte az ügyfél hozzájárulását/felhatalmazását.

A 3. pontban kifejtettek szerint a Kötelezett nem biztosította az érintettek teljes körű és egyértelmű tájékoztatását. Mindezekre tekintettel a hitelígyénlyők adatkezelési hozzájárulása nem tekinthető tájékozottnak. A „bármely” személyazonosító adatnak munkáltatótól és számlavezető banktól történő megkéréséhez adott hozzájárulás túl tág körű és a célhoz kötött adatkezelés elvébe ütköző.

A hozzájárulás definícióját az Infotv. rögzíti. Az Infotv. 3. § 7. pontja alapján tehát a hozzájárulás akkor tekinthető megadottnak, ha önkéntes elhatározáson, valamint megfelelő tájékoztatáson alapul, határozott/kifejezett, félreérthetetlen/egyértelmű, továbbá azt az érintett előzetesen adta meg.

Az Adatkezelési nyilatkozatban az adós, továbbá az adóstárs egyetlen nyilatkozattal (checkbox bejelöléssel) adja hozzájárulását az 1.-11. pontig felsorolt különböző célú adatkezeléshez. Az eltérő célú adatkezelések esetén külön-külön kell biztosítani a hozzájárulás lehetőségét.⁴

Nem jogszerű tehát az a gyakorlat, ha a szerződés aláírásával a hitelígyénlyő automatikusan hozzájárul a különböző célú adatkezelésekhez, így a Kötelezett nem biztosítja a hozzájárulás önkéntességét a választási lehetőség hiánya miatt, nem teljesítve az Infotv. 3. § 7. pontját.

Összegezve: az érintettek nem rendelkeztek/rendelkeznek az adatkezeléssel kapcsolatos elégséges, egyértelmű és megfelelő tájékoztatással, így az adatok kezeléséhez adott hozzájárulásuk nem tekinthető tájékozottnak.

⁴ Adatkezelési célonként kötelező az adatkezelési hozzájárulás beszerzése, lásd: a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.K33.918/2013/8. számú ítéletében.

A tájékoztatás ahhoz szükséges, hogy az ügyfelek valóban élhessenek információs önrendelkezési jogukkal, és megfelelő információk birtokában valóban el tudják dönteni, hogy hozzájárulnak-e az adatkezelésekhez. Egy hozzájáruló nyilatkozat „aláíratása” nem feltétlenül jelenti egyúttal az adatvédelmi követelményeknek megfelelő, valódi hozzájárulás meglétét is. Amennyiben az adatkezeléshez történő hozzájárulás megtagadása miatt az érintettel a szerződéskötést megtagadják, a hozzájárulás önkéntességének az elve is sérülhet.

VI. Alkalmazott szankció és indokolása

A Hatóság a tényállás tisztázása során megállapította, hogy a Kötelezett adatkezelése az adatminimalizálás és a célhoz kötöttség elvébe ütköző volt, megsértve ezzel az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdését; a jogszabály által kötelezően előírt adatkörön felüli adatok gyűjtéshez nem rendelkezett az adatalányok tájékozott, érvényes adatkezelési hozzájárulásával, ezért az adatkezelése megsértette az Infotv. 5. § (1) bekezdését; Kötelezett nem tett eleget az adatalányokkal szemben fennálló tájékoztatási kötelezettségének, megsértve az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdését.

Fentiekre tekintettel a Hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és jelen határozatban megtiltotta a személyes adatok jogellenes kezelését, felszólította a Kötelezettet az adatkezelési gyakorlatuk Infotv.-ben foglaltaknak megfelelő átalakítására, továbbá ezért adatvédelmi bírság megfizetésére is kötelezte. Egyidejűleg az adatalányok érdekeinek védelme érdekében az Infotv. 61. § (2) bekezdése alapján elrendelte a határozatnak a Hatóság honlapján történő nyilvánosságra hozatalát.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének g) pontja értelmében a Hatóság az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezertől húszmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés megállapítása esetén. Tekintettel arra, hogy a Hatóság a döntését a helyszíni szemlén tapasztaltak, a tényállás tisztázás során bekért okiratok, továbbá az eljárás megindítását megelőzően a Kötelezett honlapján elhelyezett tájékoztatások alapján hozta, a bírságösszeg kiszabásánál az Infotv. 2015. október 1-jét megelőzően kiszabható bírságösszeget vette figyelembe.

Abban a kérdésben, hogy indokolt-e adatvédelmi bírság kiszabása, a Hatóság az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján mérlegelte az ügy összes körülményét. A Hatóság szükségesnek tartotta a bírság kiszabását, mivel a Kötelezett előzetes tájékoztatással összefüggő gyakorlata ellentétes az adatvédelmi követelményekkel és nem megfelelő tájékoztatás alapján nagyszámú érintett adatát kezeli.

A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv. tv.) 12/A. §-ában foglalt feltételek fennállásának vizsgálata során a Hatóság azt tisztázta, hogy a Kötelezett kis- és középvállalkozásnak (a továbbiakban: kkv.) minősül-e vagy sem, és korábban adatvédelmi szabályszegés miatt elmarasztalta-e már a Hatóság.

A Kkv. tv. 4. §-a szerint, ha egy vállalkozás foglalkoztatottainak száma 250 fő vagy annál több, akkor nagyvállalkozásnak minősül. A Kötelezett 2014-es beszámolója szerint: „Konszolidált társaságnak tekintendő. A dolgozók átlagos létszáma 2014-ben 2651 fő.”

Ha a vállalkozás a foglalkoztatotti létszáma alapján kkv.-nak minősülne, de 50 millió eurót vagy ennek megfelelő forintösszeget meghaladó éves nettó árbevétele és 43 millió eurót vagy ennek megfelelő forintösszeget meghaladó mérlegfőösszeg mellett már nagyvállalkozásnak számít.

A Kkv. tv. szabályai szerint nem számít kkv.-nak az a vállalkozás, amely partner- és kapcsolódó vállalkozásaival együtt, konszolidálva már nem kkv.-kategóriába tartozó vállalkozás, vagyis ha egy cégcsoport nem felel meg a kkv.-definíció követelményeinek, akkor a tagjai sem kkv.-k. A Kötelezett Hatóság felhívására tett nyilatkozata szerint nem minősül kkv.-nak.

A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva határozta meg, amelynek során a következőket vette figyelembe:

a) a jogsértéssel érintettek körének nagysága: 2012-ben 11793 db, 2013-ban 13422 db, 2014-ben 17610 db Áruhitelt és Klasszikus Áruhitelt igénylő természetes személy

b) a jogsértés súlya: Kötelezett az Infotv. több rendelkezését megsértette, az általa elkövetett jogsértések közepesen súlyosnak minősülnek.

c) jogsértés folyamatos jellege

A Hatóság továbbá a bírság összegének meghatározásakor figyelemmel volt a Kötelezett gazdasági helyzetére és a piacon betöltött szerepére.

A Kötelezett nyilatkozata szerint	2012. év	2013. év	2014. év
A kölcsönnyújtásból származó bevétele	4.379.000.000 Ft	4.748.000.000 Ft	5.390.000.000 Ft

A bírság kiszabásánál enyhítő körülményként értékelte a Hatóság, hogy a Kötelezett teljes mértékben együttműködött a Hatósággal, továbbá figyelembe vette a Hatóság az eljárás elhúzódását is.

Tekintettel a bírság kiszabásának indokoltságára és a bírság mértékét befolyásoló tényezőkre, a Hatóság bírság összegét 1.000.000 Ft összegben határozta meg. A kiszabott bírság összege az Infotv.-ben meghatározott maximum összeg 10 %-a.

Az ügyintézési határidő leteltének napja: 2015. július 14. Az adatvédelmi hatósági eljárásban az Infotv. 60. § (5) bekezdésében meghatározott, ügyintézési határidő több, mint 1 évvel került túllépésére, figyelembe véve, hogy a tényállás tisztázásához szükséges adatok beszerzésére irányult felhívásoktól azok teljesítéséig terjedő idő az eljárási határidőbe nem számít bele⁵.

A Ket. 69. § (2) bekezdése alapján az ügyfél az adatok megjelölésével kérheti az iratbetekintési jog korlátozását üzleti és más méltányolható magánérdekének védelmében. A Hatóság a kérelemnek – a körülmények körültkintő mérlegelése alapján – akkor ad helyt, ha az adatok megismerésének hiánya az iratbetekintésre jogosultakat nem akadályozza jogaik gyakorlásában.

Az Infotv. 61. § (2) bekezdése alapján a határozat nyilvánosságra hozatalát az adatalanyok érdekeinek védelme érdekében rendeli el a Hatóság. A közzététel során a Kötelezett kérelmének helyt adva az üzleti titkok kitakarásra kerülnek. A közigazgatási szerv törvénysértést megállapító határozata közérdekű adat, és ebben az esetben a határozat nyilvánosságra hozatalára a Kötelezett azonosító adataival kerül sor.

A vitatott adatkezeléssel érintett adatok törlésének, illetve megsemmisítésének tilalmi időszakára vonatkozó tájékoztatás az Infotv. 61. § (5) bekezdésén alapul.

⁵ Ket. 33. § (3) bekezdés c) pontja

VII. Eljárási szabályok

Jelen határozat a Ket. 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul. A Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik. A fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdésének d) pontja zárja ki. A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékességét a polgári perrendtartásáról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg.

A pénzfizetési kötelezettség önkéntes teljesítésének elmaradása esetén a Ket. 129. §-a szerint a kötelezett szabad rendelkezése alatt álló, pénzügyi intézménynél kezelt összeget kell végrehajtás alá vonni.

A késedelmi pótlék mértéke a Ket. 132. § (2) bekezdése alapján minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Késedelmi pótlékot a teljesítési határidő utolsó napját követő naptól kell felszámítani. A bíróság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bíróság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását.

A bíróságot a megfelelő számlaszámra megfizetni a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII. 6.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 25. § a) pontjának aa) alpontjában (átutalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzbefizetés fizetési számlára), c) pontjának ca) alpontjában (készpénzáttutalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet. A kötelezettség teljesítése során irányadó az MNB rendelet VI. fejezete, azzal a kitételrel, hogy a Hatóság épületében nincs lehetőség a bíróságösszeg befizetésére.

A késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatás a Ket. 132. § (2) bekezdésében és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint a jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani.

A Ket. 74. §-a alapján a Kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti a Hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

A határidő lejárta után az ügyfél - feltéve, hogy a végrehajtást még nem indították meg - az igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a Hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás megindításáról is.

Amennyiben részletfizetésre vonatkozó kérelmet kíván előterjeszteni, úgy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 28. § (1) bekezdésére tekintettel illetéket kell fizetni, mivel a fizetési könnyítésre vonatkozó eljárás nem tartozik a 33. § (2) bekezdésében foglalt alkotmányos jogok érvényesítése okán illetékmentes eljárások körébe. Az Itv. 29. § (1) bekezdés szerint a kérelemre indult elsőfokú eljárás illetéke 3000 Ft, melyet a kérelem beterjesztésével egyidejűleg kell leróni.

Az illeték mértékéről és az illetékfeljegyzési jogról való tájékoztatás az Itv. 43. §-ának (3) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdésének h) pontján alapul.

A Ket. 127. § (2) bekezdése szerint „Az elsőfokú hatóság megindítja a végrehajtást, ha megállapította, hogy a végrehajtható döntésben elrendelt kötelezettség teljesítése határidőre nem vagy csak részben, vagy nem az előírásoknak megfelelően történt”.

A Ket. 134. § d) pontja értelmében, ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv, ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felróható, a kötelezettel szemben vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai vizsgálata nélkül eljárási bírságot szabhat ki.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2017. március 21.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár